

จงทำ

ความดี

ให้

สุจริต

พุทธศาสนิกชน

อริยะพุทธทาส

พุทธทาส พระผู้ไป ไกลกิเลส
ผู้ข้ามเขต โมหะ อุกุศล
ผู้เผยแพร่ ธรรมมา สู่สากล
ผู้มากล้น ผลงานาน ด้านตำรา

หลายสิบปี โลกจึงมี พระนักปราชญ์
ผู้ฉลาด รอบรู้ ไตรสิกขา
ผู้มอบใจ รับใช้ ศาสดา
ผู้ชูธง แห่งศรัทธา ทำทนายมาร

อริยะ พิสุทธิ พุทธทาส
ประวัติศาสตร์ จารึก โลกกล่าวขาน
ร่างกายแปร แต่ชื่อนั้น นิรันดร์กาล
ธรรมโฆษณ์ กังวาน ก้องโลกา

ศิลปะ "วรรณรูป"
สร้างรูป-สรรคำ โดย ทนาย

จงทำความดี

พุทธมรณานุสติ

ใน
ห
ร
ว
ร
ม

จงทำความดี ให้สุจริต

พุทธทาสภิกขุ

พระธรรมเทศนา ณ ลานหินโค้ง
สวนโมกขพลาราม อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี
วันธรรมสวนะ เดือนกันยายน ๒๕๐๙

จัดพิมพ์โดย

กองทุนห้องสมุดศาลาเจ้าปรีรัตน์
วัดชลประทานรังสฤษฎ์

อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี โทร.๐๘-๑๔๑๒-๓๓๓๗

ภาพประกอบ ศิลปะ“ววรรณรูป”

โดย อ.เจริญ กุลสุวรรณ (ทยาสุ)

ตกแต่งงานศิลป์ โดย สุพันธ์ นวลทอง

อาสาสมัครจัดทำต้นฉบับ : ดร.ชนานันท์ เสือวรรณศรี

แม่พิมพ์ โดย สุเนตรฟิล์ม โทร.๐-๒๘๐๓-๒๒๔๙

พิมพ์ที่ บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง จำกัด โทร.๐-๒๕๕๔-๒๒๔๑

จงทำความดีให้สุจริต

พุทธทาสภิกขุ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ธัมมัง สุจริตัง จเร -ติ ธัมโม สักกัจจัง โสตัปปโ -ติ

ณ บัดนี้จะได้วิไลชนะพระธรรมเทศนา
เพื่อเป็นเครื่องประดับสติปัญญา ส่งเสริมศรัทธา-ความเชื่อ
และวิริยะ-ความพากเพียร ของท่านทั้งหลายผู้เป็นพุทธบริษัท
ให้เจริญงอกงามก้าวหน้าตามทางแห่งพระศาสนา
ของสมเด็จพระบรมศาสดา อันเป็นที่พึ่งของเราทั้งหลาย
กว่าจะยุติลงด้วยเวลา

จงทำความดีให้สุจริต

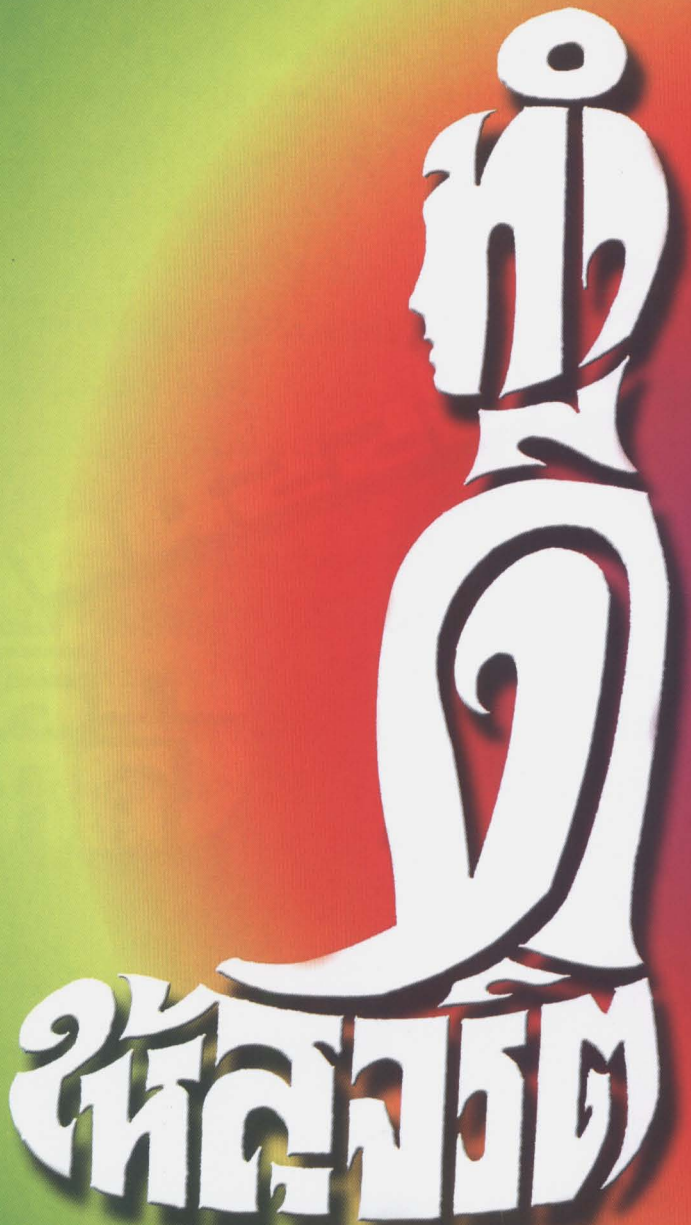
ธรรมเทศนาในวันนี้อาศัณิกเขปบทตั้งที่ได้ยกมากล่าวแล้วข้างต้นว่า “**ธัมมัง สุจริตัง จเร**” แปลว่า **บุคคลพึงประพฤติธรรมให้สุจริต** ท่านทั้งหลายจงกำหนดไว้ซึ่งหัวข้อนี้ ให้เป็นหัวข้อสำคัญว่า มีการดักเตือนว่า **ให้ประพฤติธรรมให้สุจริต**

เราส่วนมากมักจะไม่พูดกันถึงขนาดนี้ เพราะว่าเพียงแต่ประพฤติธรรมก็เป็นการเพียงพอแล้ว ทำไมจะต้องกล่าวถึงกับว่า **ต้องประพฤติธรรมให้สุจริต** หรืออีกทางหนึ่ง ก็จะกล่าวได้ว่า **จงประพฤติความดีให้สุจริต** นี้ก็หมายความว่า มีการประพฤติความดีที่คดโกง คดๆ งอๆ ก็ยังมี

ประพฤติธรรมไม่สุจริต พังดูให้ดีเถิด หมายความว่าอย่างไร ถ้าจะมองดูกันให้กว้างออกไป ก็จะเห็นได้ว่าการประพฤติธรรมไม่สุจริตนี้มีอยู่ทั่วไปในโลก โลกนี้กำลังยุ่งยากลำบาก ทนทุกข์ทรมาน เตือดร้อนหนักขึ้นทุกที ก็เพราะว่าคนในโลกไม่ประพฤติธรรมให้สุจริต สถาบันต่างๆ ที่มีหน้าที่รักษาความเป็นธรรมของโลก ซึ่งมนุษย์ในโลกจัดตั้งขึ้นก็ประพฤติธรรมไม่สุจริต

ธัมมมัง สัจจัตถัง จเร
พียงประพฤติธรรม
ให้สัจจัตถ

พุทธวจนะ

ศิลปะ "วารณเรูป"
โดย ทยาสุ

ศีลธรรมไม่กลับมา โลกาวินาศ

โลกร้อนเป็นไฟ มองทางไหนหัวใจหดหู่
โลกวิฤตไร้มิตรมากศัตรู ก้าวสู่วินาศขาดมิตร
โลกไร้ศีลธรรม คนก่อกรรมเหยียบย่ำความดี
เป็นทาสวัตถุยอมทิ้งศักดิ์ศรี โลกวันนี้จึงรุ่มร้อน

ศีลธรรมไม่กลับมา โลกาวินาศ

ศีลธรรมไม่กลับมา โลกาวินาศแน่นอน สันติภาพสูญสิ้นบินจร เสียงอวยพรกลายเป็นเสียงปืน
ร่วมร้องเรียกพระธรรม ช่วยกันนำเมตตาธรรมกลับคืน มีธรรมะโลกจะไม่มีเสียงปืน
ศีลธรรมกลับคืน สังคมร่วมเย็น

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส โดย ทยาสุ

จงทำความดีให้สุจริต

ทำความดีประชดกิเลสของตนก็ยังมี แต่แล้วก็ไม่มองกัน
อ้างแต่ว่าตนประพฤติดี ร่องตะโกนปาวๆ ไปแต่ว่า
เราทำดี เราทำดี แล้วก็ไม่มีใครเห็นอกเห็นใจ ดังนี้ เป็นต้น
อย่างนี้เรียกว่า ประพฤติธรรมไม่สุจริต ทำความดีไม่สุจริต
ถ้าทำความดีสุจริตแล้ว

จะต้องไปเรียกร้องอะไรจากใครว่าไม่มีใครเห็นใจทำไมเล่า
จงไปพิจารณาดูให้ละเอียดเถิด
จะเห็นว่า คนเราส่วนมากยังขาดคุณธรรมข้อนี้
ดังนั้นจะได้วินิจฉัยกันในเรื่องนี้ ให้เป็นที่เข้าใจตามสมควรแก่โอกาส

ยกตัวอย่างในเบื้องต้นว่า ถ้าเราทำความดีเพื่อได้เงิน
จะหาเงินด้วยการทำความดี อย่างนี้เรียกว่าประพฤติกิริยสุจริตแล้วหรือยัง
มันก็จะต้องตั้งคำถามขึ้นมาว่า

ทำความดีนี้เพื่อเงิน หรือทำความดีเพื่อความดี
ถ้ายังทำความดีเพื่อเงินอยู่แล้ว ยังเรียกว่าทำความดีไม่สุจริต
เพราะว่าทำความดีนั้นเพื่อเงินต่างหาก

หรือว่าทำความดีเพื่อให้คนในโลกเขาสรรเสริญ ให้ชาวบ้านเขาสรรเสริญ
อย่างนี้เรียกว่าประพฤติกิริยสุจริตแล้วหรือยัง

จงทำความดีให้สุจริต

ก็ต้องตอบได้อย่างเดียวกันว่า
ถ้าทำความดีเพื่อให้คนเขาสรรเสริญนั้น มันเห็นแก่ความสรรเสริญ
ไม่ได้เห็นแก่ธรรมหรือเห็นแก่ความดีโดยตรง
ยังไม่เรียกว่าประพฤติกความดีที่สุจริต ตามความหมายที่แท้จริง
ถ้ากล่าวอย่างนี้ ท่านทั้งหลายจะมีความเข้าใจเป็นอย่างไร
จะเห็นด้วยหรือจะคัดค้าน

จะเห็นด้วยหรือจะคัดค้านก็เป็นสิทธิของท่านทั้งหลายเอง
ความเข้าใจผิดหรือความเข้าใจถูกนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ
จะมาเป็นเอาเองกับธรรมะนั้นไม่ได้
ความถูกหรือความผิดของธรรมะนั้นไม่เข้าใครออกใคร
ตรงไปตามแนวตามหลักตามเกณฑ์ของธรรมะ

ถ้าคนทำความดีเพื่อเห็นแก่เงิน มันก็เห็นแก่เงิน ไม่ใช่เห็นแก่ความดี
อย่างนี้ตามหลักของธรรมะต้องถือว่า ไม่สุจริต
เพราะเขาไม่ได้บูชาความดี เขาบูชาเงิน
แล้วยังจะกลับเอาความดีไปใช้เป็นเครื่องมือ เป็นสื่อ สำหรับหาเงิน
อย่างนี้จะเรียกว่าเคารพความดีได้อย่างไร

จ ง ทำ ก ว า ม ดี ให้ สุ จ ริ ต

หรือว่าทำความดีเพื่อจะให้ได้ชื่อเสียงก็เหมือนกัน
จิตใจนั้นมันบูชาชื่อเสียง บูชาเกียรติ ไม่ใช่บูชาความดี
อย่างนี้เรียกว่าขบถหรือทรยศต่อความดี
ไม่ได้เห็นแก่ความดี แต่ไปเห็นแก่เกียรติหรือชื่อเสียง
ตามหลักของธรรมะ ตามกฎเกณฑ์ของธรรมะ
ก็ถือว่าประพฤติกวามดีไม่สุจริต เพราะไม่ได้ชื่อตรงต่อความดี
เพียงสองอย่างเท่านั้น ก็ลองคิดดูเถิดว่า
เราทั้งหลายมีปัญหาอะไรบ้างที่จะต้องสะสางกัน
ในข้อที่จะประพฤติธรรมให้สุจริตหรือทำความดีให้สุจริต

ที่นี้สูงขึ้นไปอีก
พูดว่าทำความดีเพื่อไปสวรรค์ ประพฤติธรรมเพื่อไปสวรรค์
อย่างนี้จะเรียกว่าทำความดีสุจริตหรือไม่สุจริต
ถ้าเห็นแก่สวรรค์ มันก็ไม่ใช่เห็นแก่ความดี หรือเห็นแก่ธรรม
แล้วสวรรค์ในความรู้สึกหรือความมุ่งหมายของบุคคลนั้นๆ
ก็ล้วนแต่เป็นเรื่องกามคุณ หรือกามารมณ์
ดังนั้นจึงบูชากามารมณ์ ไม่ใช่บูชาธรรมหรือบูชาความดี
อย่างนี้มันจะยิ่งเป็นการประพฤติธรรมที่ไม่สุจริตมากยิ่งขึ้นไปหรือหาไม่

จงทำความดีให้สุจริต

ท่านลองคิดดูเถิด

ปัญหาที่จะมีต่อไปว่า คนเราที่ทำความดีกันอยู่ทุกวันนี้ ทำเพื่ออะไร
ทำเพื่อปากเพื่อท้อง หรือว่าทำเพื่อเกียรติยศชื่อเสียง

หรือว่าทำเพื่อไปสวรรค์ เป็นต้น

หรือแม้ที่สุดแต่จะเลยไปถึงว่าทำเพื่อดับทุกข์เพื่อนิพพาน

ในบรรดาความมุ่งหมายเหล่านี้ อันไหนเป็นความมุ่งหมายที่สุจริต

การทำเพื่อปากเพื่อท้อง เพื่อเกียรติยศชื่อเสียง เพื่อสวรรค์

คือกามารมณ์นั้น ก็ไม่ได้ถูกบัญญัติไว้ว่าเป็นการกระทำที่ผิดที่ชั่ว

ยังยกย่องนับถือกันว่าเป็นสิ่งที่ควรทำหรือต้องทำ

ไม่มีใครปรับให้เป็นบาปเป็นกรรม

นั่นมันเป็นเรื่องที่มีมนุษย์ว่ากันเอง ว่าเอาเองตามความรู้สึกของมนุษย์

แต่ถ้าตามหลักของธรรมแท้ๆ แล้วไม่เป็นเช่นนั้นก็ได้

เพราะว่าการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเพื่อธรรมจริงๆ นั้น

ต้องเป็นไปตามความมุ่งหมายของธรรม คือเพื่อดับทุกข์โดยตรง

เพื่อเป็นการดับทุกข์ที่แท้จริง

เรื่องเกียรติยศชื่อเสียง เรื่องสวรรค์หรือเรื่องอะไรเหล่านี้

มันยังดับทุกข์ไม่จริง

จงทำความดีให้สุจริต

จะได้สวรรค์มาสักเท่าไรมันก็ยังไม่พ้นจากการเกิด แก่ เจ็บ ตาย
ยังไม่พ้นจากความโลภ ความโกรธ ความหลง

ในสวรรค์ก็มีการร้องไห้ ในสวรรค์ก็มีการประพาศอย่างอันธพาล
เพราะอำนาจของกิเลสที่เป็นของมีอยู่ในภพทั่วไป ในโลกทั่วไป
ดังนั้นจึงยังไม่ดับทุกข์ ยังไม่ใช่ความมุ่งหมายที่แท้จริงของธรรม
นี้แหละคือข้อที่ไม่เป็นธรรมหรือไม่สุจริต

ถ้าสุจริตหรือเป็นธรรมแล้ว ต้องตรงตามความมุ่งหมายของธรรม
คือดับทุกข์ได้จริง

การปฏิบัติเพื่อดับทุกข์ได้จริง หรือเพื่อนิพพานเท่านั้น
ที่ตรงต่อความหมายของคำว่า “ธรรม”

ดังนั้น เราจงปฏิบัติให้สุจริต ให้ตรงต่อความมุ่งหมายของคำว่า ธรรม
คือดับทุกข์ ให้ถูกต้องให้แท้จริง

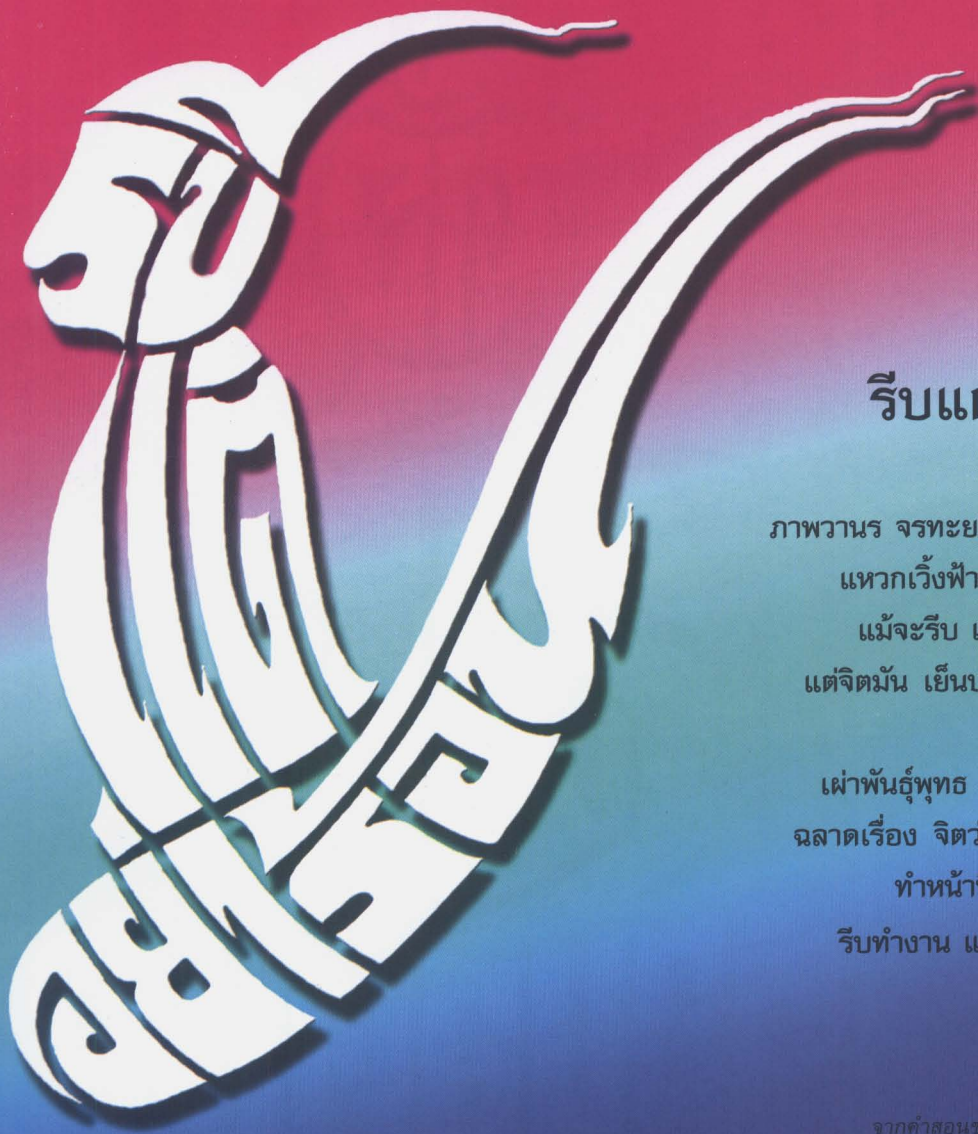
คำว่า “ธรรม” มีความหมายในที่นี้ก็เพื่อจะกำจัดทุกข์
จะดับกิเลสหนานาชนิดให้สูญสิ้นไป
แล้วก็สรุปรวมความได้เป็นคำสั้นๆ เพียงคำเดียวว่า
“ทำลายความเห็นแก่ตัว”

ตั้งสติก่อนสตาร์ท

ตั้งสติ ก่อนสตาร์ท แคล้วคลาดแน่
เป็นเครื่องราง ของแท้ แก้ปัญหา
มีสติ ระลึกรู้ อยู่ทุกครา
รับรองว่า อยู่รอด และปลอดภัย

ศิลปะ "วรรณศิลป์"
สร้างรูป-สรรค่า
จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส
โดย ทยาอุ

รีบแต่อย่างร้อน

ภาพวานร จรทะยาน อย่างหาญกล้า
แหวกเวียงฟ้า ว่องไว ไม่ยั้งหยุด
แม้จะรีบ แม้จะเร่ง แม้จะรุด
แต่จิตมั่น เย็นประดุจ ดั่งสายธาร

เผ่าพันธุ์พุทธ พกสติ ไม่ยอมห่าง
ฉลาดเรื่อง จิตว่าง อย่างแตกฉาน
ทำหน้าที่ แต่บมี อุปาทาน
รีบทำงาน แต่ดวงใจ ไร่ร้อนรน

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส

โดย ทยาสุ

จงทำความดีให้สุจริต

ถ้ายังเพิ่มความเห็นแก่ตัวแล้ว ย่อมไม่เป็นธรรม
ถ้าหากว่าหาเงินได้มาเพิ่มความเห็นแก่ตัว มันก็ไม่เป็นธรรม
หาชื่อเสียงมาเพิ่มให้ความเห็นแก่ตัว มันก็ไม่เป็นธรรม
หาสวรรค์มาเพิ่มให้ความเห็นแก่ตัว มันก็ไม่เป็นธรรม
เรื่องที่เป็นธรรมมันต้องทำลายความเห็นแก่ตัว
ฉะนั้น เราจะทำอะไรให้เป็นธรรมให้สุจริตแล้ว
ต้องเป็นการทำลายความเห็นแก่ตัว

ความยึดมั่นถือมั่นว่าเรา ว่าของเรา
หรือพอเดือดจัดขึ้นมาก็เพื่อกู เพื่อของกู นี่คือการเห็นแก่ตัว
ถ้าทำอะไรๆ ล้วนแต่เป็นไปเพื่อ“ตัวกู” หรือเพื่อ“ของกู”แล้ว
ไม่เป็นธรรมทั้งนั้น

แม้แต่จะทำสิ่งที่เขาเรียกกันว่าความดีๆ อยู่อย่างเหน็ดเหนื่อยลำบาก
มันก็เป็นการทำความดีประชดตัว ประชดธรรมพร้อมกันไปทีเดียว
มันจึงไม่ใช่ความดีของธรรม แต่มันเป็นความดีของกิเลส
มันจึงได้แก่กิเลสนั่นเอง มันจึงไม่ดับทุกข์ได้
ทำความดีชนิดนี้ ทำเท่าไรๆ มันก็ดับทุกข์ไม่ได้
แล้วมันก็จะเพิ่มความเห็นแก่ตัวให้มากขึ้นด้วย

จงทำความดีให้สุจริต

แล้วมันก็จะประชดตัวด้วยการทำความดีนั้นอยู่ร่ำไป
แล้วความดีนั้นมันก็คดๆ งอๆ เป็นความดีที่คดโกง
ไม่สมตามพุทธภาษิตที่ว่า

“ธัมมัง สุจริตัง จเร - จงประพฤติธรรมให้สุจริต” ดังนี้

หวังว่าเราทุกคนจะได้ตรวจสอบหรือตรวจตรา พิจารณาดูให้ดีว่า
เรากำลังประพฤติความดีที่สุจริตแล้วหรือยัง
เราควรจะชำระสะสางการกระทำอันนี้เสียโดยเร็ว
เพราะว่า นี่แหละคืออันตรายอย่างยิ่ง
เรากำลังไม่ประสพสันติสุขสันติภาพกัน
ก็เพราะว่ามนุษย์กระทำความดีไม่สุจริต

ผู้ที่มีหน้าที่ทำความดี คณะหรือสถาบันที่มีหน้าที่ทำความดี
รักษาสันติภาพของโลก หรืออะไรก็ตาม
ล้วนแต่ทำความดีไม่สุจริต ทำความดีอย่างคดๆ งอๆ
ทำความดีอย่างคดโกง โลกนี้จึงไม่มีสันติภาพและไม่มีสันติสุขส่วนบุคคล
ลองพิจารณาดูเถิดว่า มันเป็นปัญหาสำคัญหรือไม่สำคัญ
ในการที่จะประพฤติธรรมให้สุจริต

จงทำความดีให้สุจริต

ที่นี้ก็ตรวจสอบดูในหมู่คนทั้งหลายทั่วไปรวมทั้งตัวเราด้วย
ที่ทำความดีอยู่ทุกวันนี้ทำเพื่ออะไร

ใครทำความดีเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัวบ้าง

หรือว่าจะถือว่าการทำความดีนั้น คือการทำลายความเห็นแก่ตัว
ดูจะไม่ไปถึงนั้นกันเสียเลย

ติดอยู่เพียงแค่ว่าทำความดีเพื่อลาภสักการะ

ทำความดีเพื่อเกียรติยศชื่อเสียง

ทำความดีเพื่อไปสู่สวรรค์เป็นที่สุด เป็นชั้นสูงสุด

ถ้ามันเป็นอยู่อย่างนี้ ขอให้เลยออกไปอีกหน่อย

เลยออกไปถึงการทำความดีที่เป็นการทำลายความเห็นแก่ตัว

อย่างนั้นจึงจะเป็นความดีที่แท้จริง

มิฉะนั้นแล้วจะเป็นความดีที่หลอกหลวง

หรือเป็นความดีชนิดที่ว่า ยาพิษที่เคลือบไว้ด้วยน้ำตาล เป็นอย่างมาก

นี่แหละคือข้อที่เรายังมีปัญหา

เป็นความทุกข์ยากเดือดร้อนกันอยู่ทั่วทุกหัวระแหง

ก็เพราะว่าแต่ละคนๆ ทำความดีในลักษณะที่เป็นการเห็นแก่ตัว

ไม่ได้ทำความดีในลักษณะที่เป็นการทำลายความเห็นแก่ตัว

จ ง ท า ค ว า ม ดี ให้ สุ จ ริ ต

ที่นี่พิจารณาได้ถึงขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม หรืออะไรต่างๆ ที่เขาจัดขึ้นในโลกนี้ ล้วนแต่มีความมุ่งหมายไปในทางที่จะให้เป็นธรรม เป็นความดีชนิดที่ทำลายความเห็นแก่ตัวทั้งนั้น

แต่แล้วมนุษย์ก็ไม่ประพฤติในลักษณะเช่นนั้น

กลับประพฤติไปในลักษณะที่ทำให้ความดีทุจริต ทำความดีไม่สุจริต

ยกตัวอย่างเช่นว่า การเล่นกีฬาของมนุษย์ในโลกสมัยนี้ การเล่นกีฬามีความมุ่งหมายเพื่อทำลายความเห็นแก่ตัว

ให้เกิดความอดกลั้นอดทน ให้เกิดความสมัคปรมาสามัคคี ให้รักผู้อื่น แต่แล้วจะไปดูเถิด

ในวงการกีฬานั้นแหละ มีการเอาเปรียบคดโกงกัน

มีการทำอันตรายแก่กันและกันในสนามกีฬานั้น

ไปเล่นกีฬาเข้า กลับเพิ่มความเป็นอันธพาล

ไม่เล่นกีฬาเสีย อยู่ที่บ้านยังจะดีกว่า ไม่เพิ่มความเป็นอันธพาล

พอลงสนามกีฬาก็เพิ่มความเป็นอันธพาล

ที่เปิดเผยออกมาบ้าง ที่ซอห์นเร็นอยู่บ้าง

เลยเสียความมุ่งหมายของคำว่า “กีฬา”

ที่มนุษย์จัดให้มีขึ้น เพื่อจะทำลายความเห็นแก่ตัว

จงทำความดีให้สุจริต

กีฬาในสมัยนี้เป็นบทเรียนสำหรับฝึกความเห็นแก่ตัวอย่างลึกซึ้ง
อยากเอาเปรียบผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

ไม่เป็นการทำลายกิเลสที่เป็นความเห็นแก่ตัวเลย

โลกนี้จึงไม่ได้รับประโยชน์อะไรจากการที่มนุษย์มีการกีฬา

เพราะว่าการกีฬามันเพิ่มความเห็นแก่ตัวโดยตรงและโดยอ้อมอยู่อย่างนี้
สูญเสียความมุ่งหมายไปหมดแล้ว

นักกีฬาพวกนี้ก็คือคนที่ทำความดีอย่างคดโกง

ประพฤตินั้นเป็นทุจริต

เพราะว่าการเล่นกีฬานั้นมีความมุ่งหมายจะให้ทำลายความเห็นแก่ตัว
แล้วคนก็กระทำความหรือเล่นมันอย่างทุจริตหรืออย่างคดโกง

เพื่อจะเอาเปรียบผู้อื่น เพิ่มความเห็นแก่ตัว

เพื่อชัยชนะ เพื่อเกียรติยศชื่อเสียง อันเป็นทางมาแห่งลาภสักการะนั้นเอง

นี่เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ในโลกเรานี้กำลังเป็นอย่างไร
ในข้อที่ว่า “จงประพฤตินั้นให้สุจริต”

ตัวอย่างอย่างอื่นยังมีอีกมาก

นี่ยกมาเฉพาะตัวอย่างที่จะพอเห็นกันอย่างชัดๆ ว่า

ในทางโลกแท้ๆ มันก็หมุนไปในทางประพฤตินั้นเป็นทุจริตไปเสียหมดแล้ว

จ ง ก ำ ก ว า ม ติ ใ ห้ ส จ ริ ต

ที่นี้ เหลียวมาดูในทางธรรมกันบ้าง

สัปปุรุษ ทายก ทายิกา อุบาสก อุบาสิกา ประพฤติธรรมสุจริตหรือไม่
กำลังประพฤติธรรมเพื่ออะไร

กำลังประพฤติธรรมเพื่อเงิน เพื่อชื่อเสียง เพื่อสวรรค์ หรือเพื่ออะไร

ทุกคนก็พอจะมองเห็นได้ดี ว่าไปๆ มาๆ ก็ไม่พ้นไปจากความเห็นแก่ตัว
ดังนั้น การประพฤติธรรมของบุคคลเหล่านี้จึงยังไม่สุจริต

มันจึงช่วยไม่ได้ จะช่วยยกมนุษยให้พ้นจากความทุกข์ไม่ได้

จึงได้ตกอยู่ในลักษณะที่ต้องเป็นทุกข์แปลกๆ ออกไป

หรือยังคงเป็นทุกข์อยู่ตามเดิม

เรื่องประพฤติธรรมไม่สุจริต มีอะไรมากถึงอย่างนี้

แต่แล้วเราก็ไม่รู้สึกล

กลับรู้สึกไปในทำนองที่ว่า นั่นมันสุจริตแล้ว มันก็ถูกแล้ว มันก็สุจริตแล้ว
ตามแบบของผู้ที่เห็นแก่ตัว แต่ไม่เห็นแก่ธรรม

ถ้าเอาผู้ที่เห็นแก่ธรรมเป็นหลักแล้ว นั่นมันยังไม่สุจริต

เพราะบูชาเงินยิ่งกว่าธรรม บูชาเกียรติยิ่งกว่าธรรม

บูชาสวรรค์ยิ่งกว่าธรรม คือความถูกต้องความแท้จริงของธรรม

เรียกว่า ประพฤติธรรมยังไม่สุจริต

โรคจิตทราวมคุกคามโลก

อริชชา มหามาร ผู้ผลาญโลก
คอยสร้างโศก ให้มนุษย์ นอนแสบศัลย์
คอยแพร่เชื้อ จิตทราวม ทั้งคืนวัน
จากอดีต จวบปัจจุบัน มันแพร่เพลิง

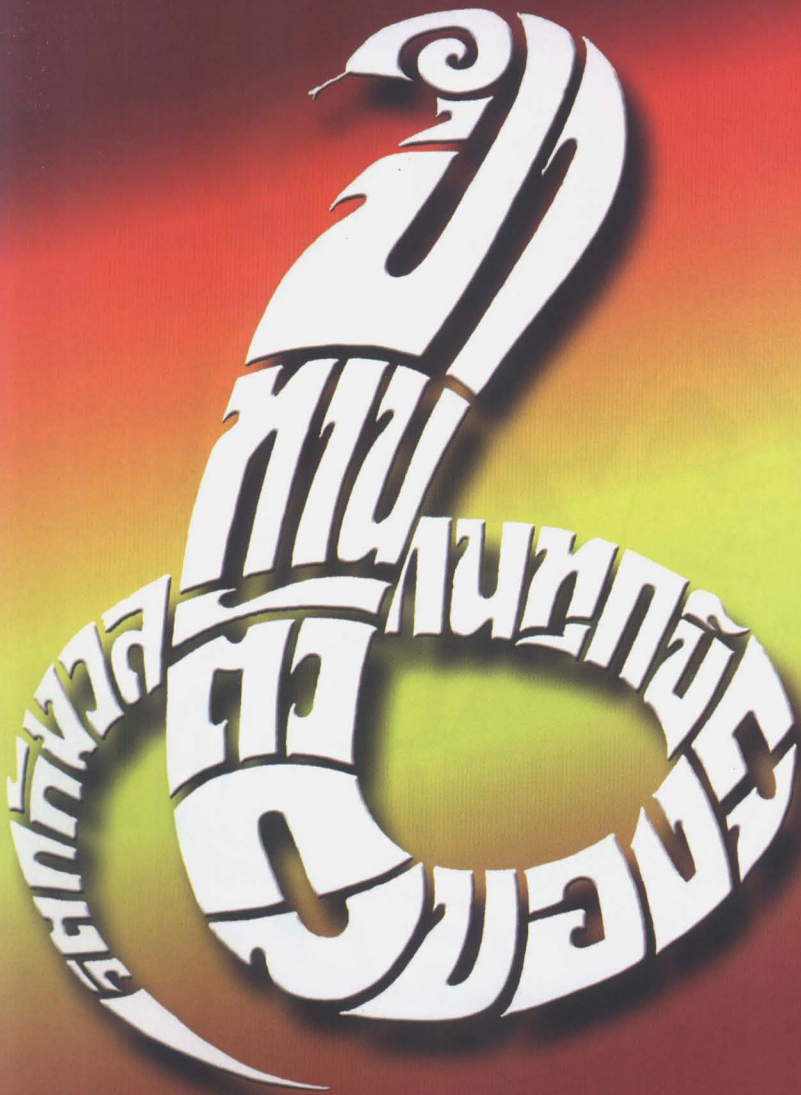

ทุจริต
ริชชา
พยาบาท
เน้นแต่จิตใจ
มีอารมณ์
๑๗๙

(ก่อนทิ้ง)
แก๊งแก๊ง
แก๊งจีน
แบ่งจีนจีน
ปล้นทรัพย์
วางเมตตาว ดัก
๑๗๙

ทุจริต ริชชา พยาบาท
เมาอำนาจ ออยากใหญ่ ไร่ขวยเขิน
ยังอีกเยอะ โรคจิตทราวม สุ่มพะเนิน
โลกยับเขิน เพราะพิษ โรคจิตทราวม

ศิลปะ "วรรณรูป"
สร้างรูป-สรรคำ
จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส
โดย ทยาสุ

พิชิตอูปาทาน

อัน“ตัวกู ของกู” คืออูพิชิต
คอยขบกัด ชีวิต ให้ปวดร้าว
อูปาทาน ตัวการ ก่อเรื่องราว
ปฤชชน เจ็บระนาว เพราะ“ตัวกู”

ถอนอูปาทาน อากาการทุกข์ ก็ไม่เกิด
นี่เป็นทาง ประเสริฐ เลิศสุดหู
“พุทธทาส” ผู้เป็น ครูแห่งครู
ท่านบอกว่า “ตัวกู” คืออูพิชิต

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส

โดย ทยาจุ

จ ง ก ำ ค ว า ม ด้ ใ ห้ ส จ ริ ต

ญ
ก
ร
ก
า
จ
เ
ค
ค

ที่นี่ลองพิจารณาต่อไปเถิดว่า
ความรู้ต่างๆ ที่เราอุตสาหะศึกษาเล่าเรียนกัน
เป็นวรรคเป็นเวรอย่างมากมายกายกองนั้น ทำไมมันถึงช่วยไม่ได้
มันช่วยไม่ได้ก็เพราะว่า ผู้มีความรู้มากมายเหล่านั้น
ประพฤติธรรมไม่สุจริต นั่นเอง
แม้จะเรียนความรู้ในทางธรรมมาอย่างถูกต้อง
แต่พอมาถึงการประพฤติธรรมก็กลายเป็นประพฤติธรรมทุจริต
ใช้ความรู้ทางธรรมะนั้นเพื่อหาเงินหาชื่อเสียงหาสวรรค์ดังที่กล่าวแล้ว

ยิ่งตกมาถึงสมัยนี้แล้ว การศึกษาวิชาความรู้นั้นมิได้คำนึงถึงธรรมกันเลย
ยกตัวอย่างง่าย ๆ ไปเรียนเมืองนอก มีปริญญาติดมาเป็นหางยาว
ในปริญญาเหล่านั้นมีเรื่องธรรมะบ้างหรือหาไม่
ดูว่าทุกวิชาที่เรียนมานั้น เพื่อเป็นสะพานในการที่จะเห็นแก่ตัว
ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปจนผู้อื่นตามไม่ทันเท่านั้น
วิชาความรู้เหล่านั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ทางวัตถุทั้งนั้น
เรียนให้มากเพื่อจะเอาเปรียบพวกอื่น คณะอื่น ประเทศอื่น
หรือว่ามีอะไรให้มากเข้าไว้ก็เพื่อว่าจะได้วัตถุมากมาย
เพื่อมาสนองความต้องการของตนให้มาก ๆ

จงทำความดีให้สุจริต

วิชาความรู้เหล่านั้นจึงกลายเป็นการเพิ่มความเห็นแก่ตัว
การปฏิบัติตามวิชาความรู้เหล่านั้นก็เป็นการทำความดีที่ทุจริตไปตามเดิม
ทุกคนนิยมยกย่องว่าเป็นการกระทำถูกต้องแล้ว
ไม่ทุจริต ไม่เป็นอันธพาลที่ไหน นั้นมันภาษาคนเห็นแก่ตัวว่า
แต่ถ้าคนเห็นแก่ธรรมว่าแล้วจะยังยอมให้ไม่ได้
เพราะว่ายังไม่เห็นแก่ธรรม ยังไม่บูชาธรรม ยังไม่ถือธรรมเป็นหลัก
ยังประพฤติธรรมไม่สุจริต
เอาวิชาความรู้ไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อความเห็นแก่ตัวด้วยกันทั้งนั้น

เดี๋ยวนี้คนในโลกก็มีการศึกษากว้างขวาง

แต่ละชาติแต่ละประเทศก็มีความก้าวหน้าในการศึกษา

แล้วก็ยังแลกเปลี่ยนกันซึ่งกันและกันให้มีมากขึ้น

เต็มไปด้วยความรู้และการศึกษา

แต่ความรู้และการศึกษาเหล่านั้นไม่เกี่ยวกับธรรมเลย

เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นข้าศึกของธรรมทั้งนั้น คือเพิ่มความเห็นแก่ตัวทั้งนั้น

ดังนั้น ยิ่งรู้มาก ก็ยิ่งทำให้โลกนี้ร้อนเป็นไฟมากขึ้น

ยิ่งรู้มากเท่าไรก็ยิ่งทำให้โลกนี้ให้ร้อนเป็นไฟมากขึ้นเท่านั้น

เพราะว่าเป็นการเพิ่มความเห็นแก่ตัวขึ้นในโลกนี้ให้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น

จงทำความดีให้สุจริต

นั่นแหละคือการประพฤติธรรมไม่สุจริตของคนทั้งโลก
ประพฤติความดีไม่สุจริตของคนทั้งโลก โลกจึงเป็นอย่างนี้
คือเป็นโลกของความหลอกลวง เป็นโลกของความเห็นแก่ตัว
หาความสงบสุขไม่ได้ และจะยิ่งเป็นไปในทำนองนี้มากยิ่งขึ้นทุกที

ถ้าเราพิจารณาดูให้ดียิ่งขึ้นไปเท่าไร
เราก็จะยิ่งเห็นด้วยกับพระพุทธเจ้าที่ตักเตือนว่า
“จงประพฤติธรรมให้สุจริต” ยิ่งขึ้นทุกทีเหมือนกัน
เราทั้งหลายที่เป็นพุทธบริษัท จงมีความสลดสังเวชในข้อนี้
แล้วรีบชำระสะสางการประพฤติปฏิบัติของตน
ให้เป็นการประพฤติธรรมที่สุจริต คือประพฤติธรรม หรือทำความดี
เพราะเห็นแก่ความดี หรือเห็นแก่ธรรมนั่นเอง

ที่นี่ บางคนก็ร้องคัดค้านขึ้นมาทีเดียวว่า
จะเอามาแต่ไหนกิน จะเอามาแต่ไหนใช้
จะมีเกียรติยศชื่อเสียงได้อย่างไร จะมีความสุขได้อย่างไร
ถ้าไปเห็นแก่ธรรมหรือเห็นแก่ความดี
นั่นก็คือคำคัดค้านของคนที่เห็นแก่ตัวอีกนั่นเอง

จงทำความดีให้สุจริต

ถ้าคนที่เห็นแก่ธรรมจะไม่คัดค้านอย่างนั้น

และความจริงมันก็มีอยู่ว่า

ขอให้ประพฤติธรรมเพื่อเห็นแก่ธรรมเถิด

ขอให้ทำความดีเพื่อเห็นแก่ความดีเถิด

แล้วเงินก็จะมีมาเอง เกียรติยศชื่อเสียงก็จะมีมาเอง

ความสงบสุขตามที่ควรจะมีจะได้ก็จะมีมาเอง

มันเป็นการได้ที่ดีที่สุจริต คือ

เงินที่ได้มาเพราะการประพฤติธรรมด้วยเห็นแก่ธรรมนั้นเป็นเงินบริสุทธิ์

เกียรติยศชื่อเสียงที่ได้มาเพราะการประพฤติธรรมที่เห็นแก่ธรรมนั้น

มันเป็นการได้ที่ชื่อเสียงที่บริสุทธิ์

แม้จะเป็นสวรรค์ที่ได้มาเพราะการประพฤติธรรม ก็เป็นสวรรค์ที่บริสุทธิ์

ไม่เป็นสวรรค์ที่เดือดร้อนเป็นไฟเผาผลาญ

เหมือนสวรรค์ที่ได้มาเพราะการประพฤติธรรมเพราะเห็นแก่สวรรค์

ถ้าทำความดีเพราะเห็นแก่เงิน นี่หมายความว่าบูชาเงินยิ่งกว่าความดี

เงินที่ได้มาเพราะการกระทำเช่นนั้นเป็นเงินชั่ว

เป็นเงินที่ได้มาเพราะกิเลสที่บูชาเงินยิ่งกว่าบูชาธรรม

มันเป็นเงินชั่ว มาทำเจ้าของเงินให้ชั่ว

จงทำความดีให้สุจริต

แต่ถ้าเราไม่บูชาเงิน บูชาธรรม ประพฤติธรรม ไปตามธรรม
ด้วยความรู้สึกที่บูชาธรรม ประพฤติธรรมอย่างนี้แล้ว

เงินที่ได้มาก็เป็นเงินดี เป็นเงินบริสุทธิ์

ทำเจ้าของเงินให้เป็นคนดี ไม่เป็นคนชั่ว

ดังนั้น มันจึงอยู่ที่จิตใจอย่างเดียวเท่านั้น

ว่าจิตใจในขณะที่ประพฤติธรรมนั้นมันสุจริตหรือไม่สุจริต

ถ้าจิตใจในขณะที่ประพฤติธรรมมันสุจริต

มันก็ประพฤติธรรมเพื่อธรรม ทำความดีเพื่อความดี

แล้วเงินมันก็ได้มาด้วย มันก็เป็นเงินดี

แต่ถ้าประพฤติธรรมเพราะบูชาเงิน จิตใจมันก็เป็นจิตใจชั่วเสียแล้ว

เงินที่ได้มามันก็เป็นเงินชั่ว ทำเจ้าของให้เป็นคนชั่วตั้งแต่ต้นจนปลาย

ชื่อเสียงก็เหมือนกัน มีนัยเช่นนั้น

ทำความดีเพราะเห็นแก่ความดี ไม่คำนึงถึงชื่อเสียง

ชื่อเสียงมันคลานมาหาเองอย่างนี้ คนที่มีชื่อเสียงนั้นอยู่เหนือชื่อเสียง

แต่ถ้าทำความดีเพราะอยากได้ชื่อเสียง เพราะเห็นแก่ชื่อเสียง

คนนั้นมันเป็นทาสเป็นข้าของชื่อเสียง ของเกียรติยศ

มันอยู่ข้างใต้ ไม่ได้อยู่ข้างบน

จงทำความดีให้สุจริต

ที่นี่ ถ้าว่าประพฤติความดีหรือประพฤติธรรมเพื่อจะให้ได้ดีสวรรค์
ในฐานะที่เป็นกามารมณ์แล้ว ก็มีจิตใจที่ตกต่ำไปแล้ว
มันก็เป็นโทษของกามารมณ์ ได้สวรรค์มาสำหรับเผาผลาญ
แต่ถ้าประพฤติธรรมเพื่อสวรรค์ ด้วยความรู้สึกลึกซึ้งดีว่า
สวรรค์นั้นเป็นความสุขตามประสาของบุคคลผู้ทำความดี
ไม่ได้หลงใหลในกามารมณ์แล้ว มันก็เป็นสวรรค์ชนิดที่ดี ชนิดที่ไม่เผาผลาญ

คำว่า “สวรรค์” มีหลายความหมาย

แต่ความหมายที่คนรู้จักกันทั่วไปนั้น คือ สวรรค์ที่เต็มไปด้วยกามารมณ์
สวรรค์ที่สูงไปกว่ากามารมณ์ก็มี เช่นชั้นพรหมก็เรียกว่าสวรรค์เหมือนกัน
สวรรค์ชั้นพรหม หมายความว่า ไม่เกี่ยวข้องกับกามารมณ์เลย
เกี่ยวข้องกับแต่กับธรรมที่บริสุทธิ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

แล้วก็มีความสุข เย็นอกเย็นใจ

อย่างนี้เป็นสวรรค์ที่ไม่เกี่ยวกับกามารมณ์ก็มี

แต่ถ้าจะให้ดีกว่านั้น ถ้าใช้ความดีเป็นสวรรค์แล้วก็จะปลอดภัยกว่า

เมื่อใดทำความดี แล้วชื่นอกชื่นใจในการได้ทำความดี นั่นแหละคือสวรรค์

เมื่อใดพิจารณาดูตัวของตัวแล้วยกมือไหว้ตัวเองได้

ว่าไม่มีความชั่ว มีแต่ความดี นั่นแหละคือสวรรค์

อวิชชาพาเกิดทุกข์

ช่วงเวลา นาที มีทุกข์นั้น
หากดูกัน ให้ดี มีประโยชน์
การเห็นธรรม คือเห็นทุกข์ และเห็นโทษ
เห็นสังโยชน์ กิเลสธรรม ล่ามใจคน

“อวิชชา” หัวหน้า สายสังโยชน์
มันอีกโหด กำแพง ทั่วแห่งหน
นำต้นหา อุปาทาน จรดล
สร้างอึดตา มายากล วนปรวนแปร

ผู้เข้าใจ ปฏิจจสมุปบาท
ย่อมฉลาด ใช้สติ กันกระแส
คุมเวทนา กันต้นหา จากดวงแด
นั่นคือการ ตัดกระแส ลีนอึดตา

ศิลปะ“วรรณรูป”
สร้างรูป-สรรพคำ
จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส
โดย ทยาสุ

ตำนานสงบ

สุดจะโศก เห็นโลก ระริกเร่า
เพราะมนุษย์ ถูกความเขลา เข้าครอบจิต
ปล่อยตัณหา ประทุแต่ง อยู่เนืองนิจ
ปล่อยชีวิต ให้ความอยาก ลากจูงไป

สติมา ตัณหา พลันสงบ
จิตพลันพบ นิพพาน อันสดใส
พบที่นี้ เตี้ยวนี้ ณ กลางใจ
สันติภาพ พร้อมแผ่ไป ในโลกา

ศิลปะ "วรรณรูป"

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส

โดย ทยาสุ

จ ง ก ำ ค ว า ม ดี ใ ห้ ส ว ร ร ค์

คำว่า “สวรรค์” ไม่จำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับกามารมณ์เสมอไป
เดี๋ยวนี้มีการหลงใหลในกามารมณ์ มุ่งหมายสวรรค์แต่ในลักษณะเช่นนั้น
การประพฤติธรรมจึงทุจริต ไม่เป็นไปเพื่อธรรม ไม่สมควรแก่ธรรม
ไม่บูชาธรรม แต่ไปบูชากามารมณ์ เรียกว่า ประพฤติธรรมไม่สุจริต

ถ้าผู้ใดต้องการสวรรค์

ควรศึกษาให้รู้ให้เข้าใจในความหมายของคำว่า “สวรรค์” ให้ถูกต้อง
แล้วก็จะเห็นว่ามันเนื่องกันอยู่กับธรรม คือความดีที่บริสุทธิ์และถูกต้อง
ซึ่งเมื่อบุคคลกระทำลงไปแล้วยกมือไหว้ตัวเองได้

ความที่ยกมือไหว้ตัวเองได้อย่างขึ้นอกขึ้นใจ นี่คือสวรรค์ที่บริสุทธิ์
ไม่ใช่สวรรค์ที่เลอะเทอะเประเปื้อน เหมือนที่คนเขาสอนกันอยู่
เขาพูดกันอยู่เป็นส่วนมาก ตามประสาของคนที่ไม่เห็นแก่ตัว
และตกเป็นทาสของกามารมณ์

รวมความแล้วว่า จะประพฤติธรรมเพื่อหาเงินก็ดี

จะประพฤติธรรมเพื่อเกียรติยศชื่อเสียงก็ดี ประพฤติธรรมเพื่อสวรรค์ก็ดี
นี้ต้องระวังให้ดี อย่ากล่าวไปตามที่เขาว่าๆ กันว่ามันดี
มันก็เป็นเพียงความดีของคนที่ไม่เห็นแก่ตัว

จงทำความดีให้สุจริต

ถ้าจะเป็นความดีจริงต้องเป็นความดีของคนที่ไม่มีความเห็นแก่ตัว
แต่เห็นแก่ธรรม เห็นแก่ความดี เห็นแก่ความจริง
อย่างคนที่ทำงานเพื่องาน นี้เรียกว่าเป็นคนประพฤติธรรมสุจริต
แต่ถ้าใครทำงานเพื่อเงินแล้ว เป็นคนประพฤติธรรมทุจริต
ชาวโลกอาจจะสมมติกันให้ได้ว่าไม่ทุจริต
แต่ตามความจริงหรือตามทางธรรมนั้นเป็นความทุจริต
คนทำงานเพื่อเงินเป็นคนประพฤติธรรมทุจริต
คนทำงานเพื่องานเป็นคนประพฤติธรรมสุจริต
แล้วคนที่ทำงานเพื่องานนั้นแหละกลับได้เงินที่ตีมาหล่อเลี้ยงตัวเองได้
ส่วนคนทำงานเพื่อเงินนั้นได้เงินเข้ามา
สำหรับยอมตัวเองให้เป็นคนชั่วคนเลวยิ่งขึ้นไปอีก
มันต่างกันมากถึงอย่างนี้

ตัวอย่างที่ง่าย ๆ เรื่องการทำงาน
ทำงานเพื่อเงินกับทำงานเพื่องาน มันก็มีอยู่ทั่วไป
ลองพิจารณาดูเถิดว่า
คนส่วนมากในโลกนี้ทำงานเพื่องานหรือทำงานเพื่อเงิน
ถ้าคนส่วนมากในโลกนี้ทำงานเพื่องานแล้ว มันก็เป็นโลกที่ดี

จงทำความดีให้สุจริต

แต่ถ้าคนส่วนมากในโลกนี้ทำงานเพื่อเงินแล้ว
มันก็เป็นโลกที่ชั่ว เป็นโลกที่ร้าย
โลกของเราทุกวันนี้กำลังสงบสุขหรือกำลังวุ่นวาย
และความวุ่นวายนี้จะต้องเกิดมาเพราะว่าคนทำงานเพื่อเงินอีกนั่นเอง
คนส่วนมากในโลกกำลังบูชาเงิน
อย่างที่ถูกหาถูกดำว่าเป็นพวกนายทุน อย่างนี้ก็เรียกว่าเป็นผู้บูชาเงิน
แล้วมีใครนิยมนับถือกันบ้าง
มันก็จะมิต่างพวกที่เห็นแก่ตัวด้วยกันทั้งนั้นที่จะนับถือคนพวกนี้
ส่วนคนที่เห็นแก่ธรรมแล้ว จะไม่บูชานับถือคนพวกนี้เลย
เพราะว่าประพฤติธรรมไม่สุจริต

มองดูไปทางไหนทิศไหนในโลกนี้
ก็จะเห็นแต่ว่า คนประพฤติธรรมไม่สุจริต นี้เรียกว่าเป็นกันทั้งโลก
โลกนี้จึงเป็นโลกของคนประพฤติธรรมไม่สุจริต
จึงเป็นโลกที่เหมือนกับตกนรกทั้งเป็น แล้วจะไปโทษใคร
มันไม่ควรจะไปโทษใคร ไม่ควรจะไปโทษเทวดา ผีसाงที่ไหน
ไม่ควรจะไปโทษพระเจ้า พระเป็นเจ้าที่ไหน
มันควรจะไปโทษคนนั่นเองที่ประพฤติธรรมไม่สุจริต

จงทำความดีให้สุจริต

ถ้าประพฤติธรรมให้สุจริตแล้ว มันก็จะมีธรรมเป็นเครื่องคุ้มครองโลก
แล้วธรรมนั้นแหละคือเทวดา แล้วธรรมนั้นแหละคือพระเป็นเจ้า
ที่จะคุ้มครองโลกนี้ให้อยู่เย็นเป็นผาสุก

เราจงมุ่งหมายไปที่คำว่า “ธรรม” เพียงคำเดียวเถิด
จะมีที่พึ่งอันแท้ จะมีที่พึ่งอันประเสริฐ
สำหรับคุ้มครองโลกให้อยู่เย็นเป็นสุขโดยแน่นอน

เดี๋ยวนี้ แม้แต่ตัวเองเพียงคนเดียว
ก็ประพฤติความดีชนิดที่ไม่สุจริตเสียแล้ว
ประพฤติความดีเพื่ออวดคน
หรือน้อยเนื้อต่ำใจขึ้นมาก็ทำความดีประชดคนอื่น
อย่างนี้มันก็ยิ่งเพิ่มความเห็นแก่ตัว เพิ่มกิเลสที่เป็นเหตุให้เห็นแก่ตัว
เพิ่มกิเลสที่เป็นเหตุให้ยกหูชูหาง มันก็ยิ่งไปไกลกันใหญ่
ไม่มีทางที่จะใกล้เข้ามาสู่แนวของธรรม
คนนั้นจึงตกนรกทั้งเป็น ทั้งกลางวันและกลางคืน
แม้ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับใครเลย ก็ตกนรกอยู่ได้ทั้งกลางวันและกลางคืน
นี้เรียกว่าเรื่องส่วนบุคคลแท้ๆ มันก็ยิ่งเป็นอย่างนี้

จงระวังผัสสะ

อยากสิ้นทุกข์ รีบลุก รีบเรียนรู้
มาเฝ้าดู เฝ้าศึกษา เรื่อง“ผัสสะ”
ตาเห็นรูป หูยินเสียง อย่าเลยละ
นี่แหละคือ “ผัสสะ” สิ่งสำคัญ

เกิดผัสสะ ทุกครา อย่าเผลอปล่อย
สติคอย ดูใจ หากไหวหวั่น
ถ้าเกิดชอบ เกิดชัง รีบถอนพละ
ไม่เช่นนั้น ตัณหา จะพาไป

รู้เวทนา ตัณหา ก็ไม่เกิด
นี่คือมรรค ประเสริฐ แสนสดใส
หยุดตัณหา ทุกข์ก็ห่าง ร่างราใจ
ไขยากเย็น อะไร เรื่องดับทุกข์

ศิลปะ“วรรณรูป”
สร้างรูป-สรรคำ
จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส
โดย ทयाล

ตายก่อนตาย

“ตายก่อนตาย” คำนี้ มีค่าล้ำ
เป็นมรรคผล ของครู ผู้เป็นปราชญ์
วาทกรรม เยี่ยมยุทธ์ พุทธทาส
ที่ประกาศ แนวสอน ขึ้นตอนตาย

“ตายก่อนตาย” หมายถึง “ตัวกู” ดับ
ก่อนร่างกาย ย่อยยับ แตกสลาย
ดับ“ตัวกู” ในใจ มอดมลาย
นั่นคือ “ตายก่อนตาย” ความหมายนี้

“ตายก่อนตาย” หากทำได้ สบายนะ
เพียรระวัง ผัสสะ อย่าผละหนี
เกิด“ตัวกู” ดับมัน ในทันที
ดับ“ตัวกู” ตรงนี้ ดีแท้เทียว

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส

โดย ทยาจุ

จงทำความดีให้สุจริต

ที่นี้ ส่วนโลกที่เป็นส่วนรวมนั้นก็ยิ่งเป็นอย่างนี้มากยิ่งขึ้นไปอีก
ต่างคนต่างเห็นแก่ตัว ต่างคนต่างมีการศึกษา
ที่จะใช้เป็นเครื่องมือทำความเห็นแก่ตัวไม่ให้คนอื่นเขาสู้ได้
ให้สามารถเอาเปรียบผู้อื่นได้มากเท่าไรก็ยิ่งเป็นการดี
แล้วก็บูชาสิ่งนี้ว่าเป็นการดี
แล้วก็เอาใจใส่สนใจกันแต่เรื่องอย่างนี้ทั่วกันไปทั้งโลก
แปลว่าเป็นโลกที่ไร้ที่พึ่งคือธรรมะ
แต่ไปมีที่พึ่งที่กิลเลส ตัณหา ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์
เพราะไม่เป็นธรรม เพราะที่ไม่สุจริต

หวังว่าท่านทั้งหลายทุกคนจะได้นำเรื่องนี้ไปคิดพิจารณาดู
จนมองเห็นตามที่เป็นจริง ว่ามันเป็นอย่างไร
ทำไม ประพฤติดีแล้วยังจะต้องพูดว่าต้องให้สุจริตด้วย
ทำไม จึงว่าประพฤติธรรมแล้วต้องให้สุจริตด้วย
เพราะมันมีธรรมที่ไม่สุจริต
มันมีความดีที่ไม่สุจริต
ที่คนผู้เห็นแก่ตัวทั้งหลายบูชากันนัก
นั่นเอง

จงทำความดีให้สุจริต

ท่านทั้งหลายอยากจะเป็นพุทธบริษัท
เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว

จงรีบประพฤติธรรมให้สุจริต

ให้สมตามธรรมภาสิตที่ว่า “ธัมมัง สุจริตัง จเร”

ตั้งที่ยกขึ้นเป็นนิกเขปบทข้างต้นนั้นจงทุกประการเถิด
ก็ไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์และพบพระพุทธานุศาสนานะ

ธรรมเทศนาสมควรแก่เวลา เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

- สุขน คือจิต ว่าง“ตัวกู”
สว่างอยู่ เพราะเห็นตาม ความจริงไป
- เหตุตั้งนั้น หมั่นระวัง ตั้งสติ
มิให้เกิด “ตัวกู” อยู่ในตน

สะอาดอยู่ ด้วยสภาพ อันผ่องใส
สงบอยู่ เพราะเย็นได้ ไม่ร้อนรน
คุมความตรี ทันทวัน หมั่นฝึกฝน
เป็น“สุขน” เพราะสุจิต วิศิษฏ์เอย ฯ

พุทธทาสภิกขุ

ทำดี ดีแล้ว เป็นพร

- ทำดี ดีแล้ว เป็นพร
ขอพร กะใคร ให้กวน
  - พรที่ ให้กัน ผันผวน
อวลไป อวลมา อย่าหลง
  - พรทำ ดีเอง มั่นคง
ชื่อตรง ต่อผู้ ฐัธธรรม
  - อยากรวย ด้วยพร เพียรบำ-
ให้ถูก ให้พอ ต่อตน
  - ทุกคน เกิดมา เป็นคน
เป็นผล แห่งกรรม ทำเอง
  - ถือธรรม เชื้อกรรม ยำเยง
ทำแต่ กรรมดี ทวีพร ฯ
- ไม่ต้อง อ่อนวอน
เป็นเหมือน ลมหวน
วันคืน ยืนยง
เพ็ญบุญ กุศลนำ
ชั่วดี มีจน
บาปชั่ว กลัวเกรง

พุทธทาสภิกขุ

ยอดพุทธมณฑล

● “มันเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-แล้วดับไป”

นี่เป็นมณฑล บทใหญ่ ใช้เมื่อ“ได้”-

ซึ่งลาภยศ สรรเสริญ สุขใจกาย

ไม่เมามาย ลืมตัว หรือจ้วงเจย,

● “มันเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-แล้วดับไป”

ก็เป็นมณฑล บทใหญ่ ใช้เมื่อ“เสีย”-

ซึ่งลาภยศ สรรเสริญ แม้ลูกเมีย

ไม่อ่อนเปลี้ย สับสน หรือวุ่นวาย,

● “มันเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-แล้วดับไป”

ใช้เป็นมณฑล บทใหญ่ ครั้ง“สุดท้าย”

เป็นอาวุธ สัประยุทธ์ กับความตาย

แสนสบาย เพราะก้าวล่วง จากบ่วงมาร ฯ

เช่นนั่นเอง

กุหลาบบาน แล้วโรย ไปรยกสิบล้าน

ดอกจงกล หุบเงา เมื่อเพลาสาย

หยาดน้ำค้าง เลยอรุณ อุ่นละลาย

ชีวิสัตว์ แดกสลาย กระจายแปร

มีเกิดขึ้น มีตั้งอยู่ มีดับไป

ตามเหตุ ตามปัจจัย ในกระแส

สิ่งปรุงแต่ง ทั้งมวล ล้วนแปรปรวน

เป็นกฎเกณฑ์ เทียงแท้ ไม่แปรปรวน

“ตถตา” ความว่า “เช่นนั่นเอง”

เป็นบทเพลง ธรรมชาติ ไม่สงวน

ข้าขานถึง ความจริง สิ่งทั้งมวล

แห่งกระบวน ความเป็น “เช่นนั่นเอง”

รู้“ตถตา” เป็นปัญญา ชั้นสุดท้าย

ที่มนุษย์ ทั้งหลาย ควรเพียรฟัง

ใครรู้แจ้ง ความเป็น เช่นนั่นเอง

ชีวิตจะ ครั้นครอง คลาดแคล้วทุกข์

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของท่านอาจารย์พุทธทาส

โดย ทยาสุ

อยู่อย่าง

ผู้รู้

ผู้ดี

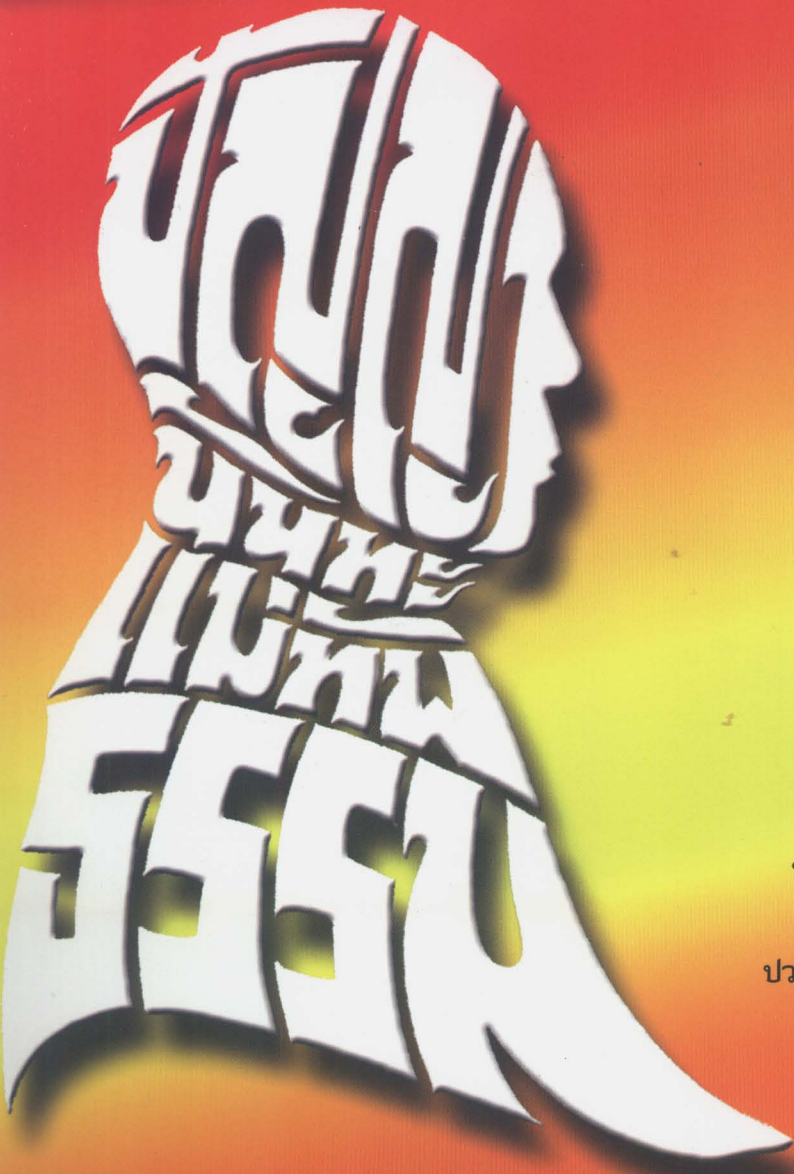
ผู้เบิกบาน

แจ่มใส

ปัญญาอันทักทาย

แม่ทัพธรรม

แม่ทัพธรรม นำทัพ ขั้วเคี้ยวศึก
ยุทธธรรม ล้ำลึก นำศึกษา
นำชาวพุทธ พิชิต อวิชชา
ชูธงธรรม นำหน้า ทำทนายมาร

ธรรมจักร หมุนไป ไม่เลิกละ
นาม“ปัญญานันทะ” โลกเรียกขาน
อริยสงฆ์ ผู้ตรง ต่อนิพพาน
ปวงลูกหลาน เทิดทูน “แม่ทัพธรรม”

ศิลปะ“วรรณรูป”
สร้างรูป-สรรคำ โดย ทยาจุ

១

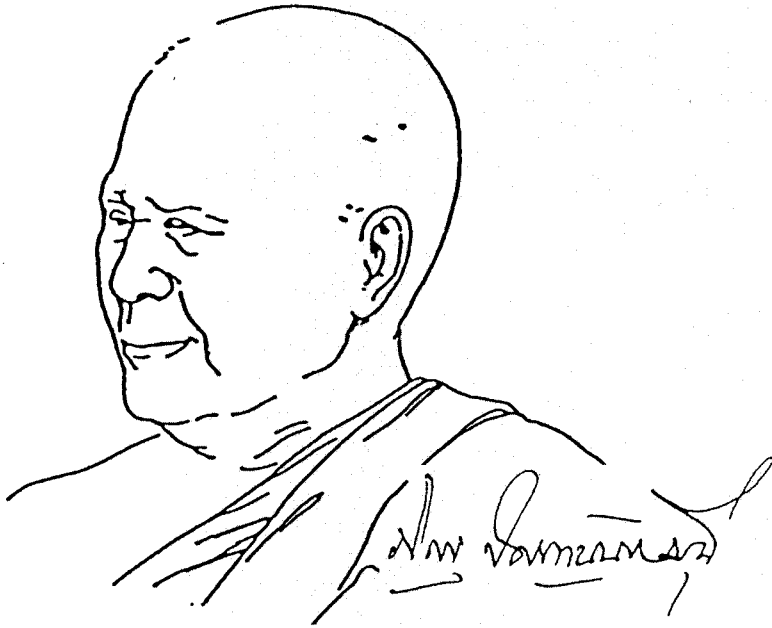
២

៣

៤

៥

៦

យ៉ូន យ៉ូតីន យ៉ូហិកហាន រៀន រៀន

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ปัญญาอันทภิกขุ

ปาฐกถาธรรม ณ โรงเรียนพุทธธรรม
วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
วันอาทิตย์ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

จัดพิมพ์โดย

กองทุนห้องสมุดศาลาจำปาศักดิ์
วัดชลประทานรังสฤษฎ์
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี โทร.๐๘-๑๔๑๒-๓๓๓๗

ภาพประกอบ ศิลปะ“วรรณรูป”
โดย อ.เจริญ กุลสุวรรณ (ทยาสุ)
ตกแต่งงานศิลป์ โดย สุนันท์ นวลทอง

แม่พิมพ์ โดย สุนทรฟิล์ม โทร.๐-๒๘๐๓-๒๒๔๙
พิมพ์ที่ บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง จำกัด โทร.๐-๒๕๕๔-๒๒๔๑

อยู่อย่าง ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ปัญญานันทภิกขุ

ญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย

ณ บัดนี้ถึงเวลาของการฟังปาฐกถาธรรมะ

อันเป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว

ขอให้ทุกท่านอยู่ในอาการสงบ

นั่งพัก ณ ที่ใดที่หนึ่งซึ่งสามารถจะได้ยินเสียงชัดเจน

แล้วจงตั้งอกตั้งใจฟังให้ดี

เพื่อให้ได้ประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการฟัง ตามสมควรแก่เวลา

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๓๐ เดือนตุลาคม พุุ่งนี้ก็หมดไปอีกเดือนหนึ่ง

เมื่อวันผ่านไป ชีวิตของเราก็ผ่านไปด้วย คือเวลานี้มันคร่ำชีวิตไป

ท่านจึงกล่าวว่า “เวลามันเกี่ยวกินตัวมันเองและกินสรรพสัตว์ทั้งหลาย
ตลอดจนถึงวัตถุทั้งหลายให้เสื่อมไปสิ้นไป”

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

วินาทีหนึ่งผ่านไป ชีวิตของเราก็เพิ่มเวลามากขึ้น
ข้างหน้านะมันน้อย แต่ว่าข้างหลังนั้นชักจะมากขึ้นๆ คล้ายกับเขาทอผ้า
ถ้าดูผ้าที่เขาทอนี้ ข้างหน้ามันยิ่งน้อย แต่ว่าได้ผืนผ้ามากขึ้น
ชีวิตเราก็เหมือนกัน ข้างหน้ามันยิ่งน้อยไปเรื่อยๆ
ยิ่งวันเพิ่มขึ้น ปีเพิ่มขึ้น อายุเรายิ่งน้อยลง
ความแก่ก็เพิ่มมากขึ้น โกลัจุดหมายที่เราจะไปถึงคือความตาย
ความตายนี้มันเป็นเรื่องของธรรมชาติ
เป็นเรื่องที่จะต้องเกิดขึ้นแก่ทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็ใคร
มั่งมี-ยากจน โง่-ฉลาด เป็นอะไรก็ตาม ย่อมไปถึงจุดเดียวกัน
จุดนั้นก็คืความตายของสรรพสิ่งทั้งหลาย

ชีวิตเป็นของผสมปรุงแต่ง

เกิดขึ้น เป็นอยู่ ด้วยการเพิ่มเติมวัตถุเข้าไปตลอดเวลา

เช่น เราทานอาหาร เราดื่มน้ำ สูดลมหายใจเข้า-ออก

นี่ก็เป็เครื่องช่วยให้ชีวิตเราเป็นอยู่ แต่ว่าวันหนึ่งสิ่งเหล่านี้จะขาดแคลน

เหมือนรถที่วิ่งไป หมดยน้ำมันรถก็จะหยุด เครื่องไม่เดิน

ชีวิตเราเมื่อหมดเครื่องปรุงเครื่องแต่ง มันก็หยุดเดินเหมือนกัน

การหยุดเดินของชีวิต เราก็เรียกว่าความตาย

รักลูกให้ถูกทาง

การรักลูก เป็นสิ่งดี ที่ควรรัก
แต่ควรจะ ตระหนัก หลักเหมาะสม
อย่าให้รัก ผลักลูก ลงปลักตม
ตามกระแส นิยม สังคมทราวม

กิน-กาม-เกียรติ คือเสนียด ของชีวิต
ผู้พินิจ จักเห็น เป็นดงหนาม
ผู้หลงผิด จักเห็น เป็นดิงาม
หากรักลูก จงพาข้าม กามเกียรติไป

ศิลปะ "วรรณรูป"

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบัณฑิตานันตะ

โดย ทยาสุ

แม่ลูกผูกพัน

สายใยรัก พันผูก ลูกกับแม่
คือรักแท้ พิสุทธิ์ ดุจแก้วใส
เชื่อมสัมพันธ์ ผูกพ่วง สองดวงใจ
เป็นสายใย ล้ำค่า หาใดปาน

อ่อนละมุน อุ่นรัก ตักแม่นี้
เปี่ยมไมตรี มีอาทร สุดอ่อนหวาน
ตักอุ่นแม่ แท้จริง คือสะพาน
เชื่อมดวงมาน แม่-ลูก ผูกพันเอย

ศิลปะ "วรรณรูป"
สร้างรูป-สรรคำ
จากคำสอนของหลวงพ่อบัณฑิตนันทะ
โดย ทยาสุ

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ความตายเป็นสมบัติประจำชีวิต ไม่มีใครจะหนีไปพ้นได้
มีเงินก็ช่วยไม่ได้ บรืวารก็ช่วยไม่ได้ เป็นใหญ่เป็นโตในแผ่นดินก็ช่วยไม่ได้
ถึงเวลามันก็ต้องเป็นไปตามเรื่องของมัน
เราจึงไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องอะไรต่างๆ เกี่ยวกับความตาย
แต่ว่าควรเอาความตายมาเป็นข้อเตือนจิตสะกิดใจ
ให้รีบใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์

คนบางคนกลัวตายเหลือเกิน ใ้ที่กลัวตายนะเพราะอะไร
ก็เพราะอยากจะอยู่นั่นเอง มีความอาลัยรักต่อสิ่งต่างๆ ที่เรามีอยู่
เช่น บุตรีธิดา ทรัพย์สมบัติ บ้านเรือน สรรพสิ่งทั้งหลายที่เราหามาได้
เราก็อยากจะมีสิ่งนั้นนานๆ อยากจะใช้สิ่งนั้นต่อไป
แล้วยังอยากจะดูความก้าวหน้าของโลกต่อไป
ว่าโลกนี้มันจะเป็นไปอย่างไร จะมีอะไรเกิดขึ้นในโลกอีกบ้าง
นี่คือความคิดที่อยากจะอยู่ทั้งนั้น
พระพุทธเจ้าท่านสอนให้เราอยู่อย่างคนมีความสุข
อยู่ด้วยความสุขนั้นจะอยู่อย่างไร
คืออย่าอยู่ด้วยความกลัว อย่าอยู่ด้วยความสะดุ้งต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น
แต่ว่าอยู่ด้วยปัญญา อยู่ด้วยความรู้ว่าอะไรมันจะเป็นอย่างไร

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ยอมรับสิ่งที่มันจะเป็น เช่นเรื่องความเจ็บไข้ ก็ต้องยอมรับว่าชีวิตมันก็ต้องมีการเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นธรรมดา หนีไม่พ้น แล้วรู้ไม่ได้ว่าเราจะป่วยวันไหนด้วยโรคอะไร เพราะว่าเชื้อโรคนี้มันไม่เห็นตัว ไม่เหมือนข้าศึกประเภทเสือ ช้าง กวาง แรด งู อะไรต่างๆ ซึ่งมันจะมาทำร้ายเรา เรามองเห็นด้วยตาของเรา เราวิ่งหนีมันได้ หาเครื่องมือสำหรับต่อสู้ป้องกันมันได้ แต่ว่าเชื้อโรคนี้มองไม่เห็น เรากินเข้าไปบ้าง สูดเข้าไปทางลมหายใจบ้าง หรือว่าอาจไปติดต่อมาจากคนที่เรารู้จักมักคุ้น ไปนั่งคุยกันแล้วคนนั้นมีเชื้อโรคหายใจออกมา เราก็หายใจเข้าไป ติดต่อกันก็ได้ ด้วยการสัมผัสถูกต้องร่างกาย ก็อาจติดโรคมาก็ได้ หรือว่าเราไม่ติดจากคน แต่ว่าเชื้อโรคนั้นเล็กๆ เล็กเหลือเกิน เช่นเชื้อไวรัส ที่เขาค้นพบกันในสมัยใหม่นี้มันเล็กมาก มันลอยฟุ้งอยู่ในอากาศ คนใดไปสูดเข้าก็เจ็บไข้ได้ป่วย เกิดอาการไม่ดีขึ้นในร่างกาย อันนี้เป็นเรื่องที่จะเกิดจะมีขึ้นในใครก็ได้ แม้คุณหมอมเองซึ่งมีความรู้ในทางป้องกัน มีความรู้ในการรักษาโรค แต่ว่าคุณหมอก็มีโรคได้เหมือนกัน เจ็บไข้ได้ป่วยเหมือนกัน

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

บางทีก็ป่วยขนาดหนักจนกระทั่งถึงแก่ความตายไป เพราะโรคบางชนิด ซึ่งมันไม่ควรจะเป็น แต่มันก็เป็นได้ โรคบางชนิดยังหาเหตุปัจจัยไม่พบ ยังไม่รู้ว่ามันเป็นโรคอะไร รักษาไม่ทัน คนป่วยก็ถึงแก่กรรมไป อันนี้ก็มีบ่อยๆ

ถ้าเราไปดูที่โรงพยาบาล ไม่ว่าจะโรงพยาบาลของเอกชนหรือของราชการ จะพบว่ามีคนป่วยมากมาย ป่วยตอนเช้า ป่วยตอนสาย ป่วยตอนเที่ยง ตอนบ่าย ตอนเย็น กลางค่ำกลางคืนก็มาหาหมอ เขาจึงต้องมีหมอเวรไว้เพื่อต้อนรับคนไข้ที่มาในเวลาผิดปกติ เช่นเวลาวิกาล ไม่น่าจะมีคนป่วย แต่ก็มีคนป่วยเกิดขึ้นในตอนกลางคืน พามาหาหมอ หมอก็ต้องต้อนรับขับสู้ ตรวจตราดูแล รักษาไปตามหน้าที่ การรักษานั้นเป็นเรื่องทำตามหน้าที่ เป็นเรื่องของหมอที่จะต้องรักษา แต่ไม่ใช่เป็นหลักประกันว่าจะหายเสมอไป

เพราะว่าโรคบางอย่างรักษาได้ แต่โรคบางอย่างก็รักษาไม่ได้ ถ้ารักษาหายทุกโรคคนก็ไม่ตายเท่านั้นเอง แต่ปรากฏว่ามีคนตายเยอะแยะ ถ้าเราไปดูสถิติที่โรงพยาบาลใหญ่ๆ จะพบว่ามีคนตายทุกวันก็ว่าได้ วันหนึ่งอาจจะหลายคนก็ได้ นี่แสดงว่า มันไม่อยู่ในอำนาจของใคร พระพุทธเจ้าท่านจึงตรัสไว้ว่า ไม่อยู่ในอำนาจของใคร ไม่มีใครคุ้มครอง ไม่มีใครเป็นผู้ประกัน

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

แม้บริษัทประกันทั้งหลายก็ประกันไม่ได้

แต่ว่าเป็นการทำทนายกันเท่านั้นเอง บริษัทประกันนี้คือเรื่องการทำทนาย
เป็นการพนันระหว่างคนไปเอาประกันกับบริษัท

ว่าถ้าตายลงในเวลานั้น ในระยะประกันนี้ จะต้องให้เงินเท่านั้นเท่านั้น
เรื่องประกันนะไม่ใช่ประกันไม่ให้เจ็บ ไม่ใช่ประกันไม่ให้ตาย

แต่เป็นการประกันเพื่อเอาเงินจากบริษัทประกันนั่นเอง

เพราะถ้าเกิดอะไรขึ้นในระหว่างนั้นก็เรียกว่าได้เงินชดเชย

แต่ว่าผู้เอาประกันก็ต้องฝากเรื่อยไป

ถ้ายังไม่มีอะไรเกิดขึ้นก็ต้องฝากเรื่อยไป จนกว่าจะมีเรื่องมีราวขึ้น

หรือว่าครบกำหนด จึงจะถอนเงินได้ แล้วก็จะได้ดอกผลบ้างตามสมควร

มันก็ดีเหมือนกัน ช่วยให้ประหยัดเงินไว้ได้ก้อนหนึ่ง

แต่ไม่ใช่เป็นเครื่องประกันว่าเราจะไม่เจ็บไข้ เราจะไม่ตาย

ไม่มีอย่างนั้น เพราะมันเป็นเรื่องของธรรมชาติ

เป็นเรื่องที่จะต้องเป็นไปตามอาการของสรรพสิ่งที่เกิดจากการปรุงแต่ง

ไม่มีใครเข้าไปค้าประกันได้

ไม่มีใครช่วยป้องกันด้านทานได้ ว่าไม่ให้เป็นอย่างนั้นไม่ให้เป็นอย่างนี้

แต่ว่าบางคนมันเป็นข้าหน้อย เพราะว่ามีกรรมระมัดระวังอยู่

แต่ว่าระวังเท่าใด มันก็ตายเหมือนกัน

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

มีเจ้าคุณคนหนึ่งอยู่แถวบางกอกน้อย เป็นนักเรียนนอกมาจากอังกฤษ เมืองไทยมียุ่งมาก แผลงวันมาก ก็ต้องทำลวดตาข่ายกันหมดทุกห้อง ในห้องอาหาร ห้องรับประทานอาหารนี่ป้องกันแข็งแรง ไม่ให้แมลงวันเข้าไป ถ้าแมลงวันหลงเข้าไปสักตัว ไปตอมอาหารในจานนั้น อาหารจานนั้นต้องเอาไปเททิ้ง ไม่รับประทานเป็นอันขาด ทำอยู่อย่างนี้ เพราะกลัวจะเป็นโรคคอหิพาคี แต่ผลที่สุดเจ้าคุณคนนี้ก็ตายด้วยโรคอะไร...ตายด้วยโรคคอหิพาคีนั่นเอง นั่นทั้งๆ ที่กวาดซันที่สุด นี่แสดงให้เห็นว่า เราป้องกันก็ทำไปตามหน้าที่ แต่ว่ามันไม่ช่วยร้อยเปอร์เซ็นต์ ยังมีการที่จะเป็นอะไรขึ้นมาก็ได้ เป็นโรคอย่างนั้นโรคอย่างนี้ขึ้นมาก็ได้ เพราะว่าเชื่อโรคนี้เรามองไม่เห็น ไม่รู้ว่ามันมาทางไหน เข้าไปอย่างไร เป็นศัตรูที่ร้ายกาจของชีวิตเลยทีเดียว เราก็ควรจะได้คิดไว้ว่า เรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องธรรมชาติ ธรรมดา ถ้าจะเป็นก็ต้องยอมรับความจริง อย่างนอนบนเตียงคนไข้ด้วยความเป็นทุกข์ ด้วยความไม่สบายใจ แต่ให้นอนด้วยความสบายใจ ก็คือนอนด้วยปัญญา ด้วยรู้ว่าเรื่องนี้มันเป็นเรื่องธรรมชาติ ที่จะต้องมีกับคนเรา เพราะคนเรานี้หลีกเลี่ยงหนีจากความเจ็บไข้ไปไม่ได้ มีการเจ็บไข้กันทั้งนั้น

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐

อย่างมงาย

สีลัพพตปรามาส

สิ่งที่พา คนพลาด จากเป้าหมาย

เพราะถือศีล ภาวนา อย่างมงาย

ทำแทบตาย ยังติดตั้ง นิ่งติดตม

รักษาศีล หวังบุญ ล้นชาติหน้า

ภาวนา หลงนิमित จิตหมักหมม

บ้างหลงฉวน เฟื่องฝัน สวรรค์พรหม

ความงายงม ทำให้ห่าง ทางนิพพาน

แท้จริงนั้น ทาน-ศีล- ภาวนา

มุ่งบ่มเพาะ ปัญญา ไซ้ฝืนหวาน

มุ่งฝึกหัด พัฒนา ปัญญาญาณ

มุ่งประหาร อวิชชา อย่างมงาย

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบุญญานันทะ

โดย ทยาสุ

อยู่กับสติ

จิตเดียวตาย อันตราย มีรอบด้าน
ฝูงชาตาน กิเลสร้าย กระจายเข้าหา
ไร้สติ ย่อมเปิดช่อง อวิชา
จิตเหว่ว่า ฝูงตัณหา ย่อมเข้าครอง

คนฉลาด ย่อมเฉลียว ไม่เดี้ยวโตด
มองเห็นโทษ อุปาทาน ทุกข์ทั้งผอง
ทุกวันคืน ตื่นตั้ง สติตรอง
มีสติ เป็นเพื่อนพ้อง เปรียกนิพพาน

ศิลปะ “วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบัณฑิตนันทะ

โดย ทยาจุ

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ใครเจ็บไข้ได้ป่วยมากก็ต้องรักษาไปตามหน้าที่ ช่วยเหลือเขาเต็มที่ แต่ไม่ระวังตัวในโรคบางชนิด เช่น วัณโรค ท่านไม่ได้เกรงกลัวอะไร ท่านก็คลุกคลีกับคนเหล่านั้น ให้หยูกให้ยาให้หลับให้นอนที่กุฏิ แล้วก็ไม่ได้ทำความสะอาดฆ่าเชื้ออะไรตามแผนใหม่ ผลที่สุดโรคนั้นมันก็โปรดหมอเข้าไป หมอก็ถึงแก่กรรมะไปด้วยเหมือนกัน เวลาที่อันสนิบุญนี้ท่านพูดว่า

เออ..เราเนี่ยมันประมาทไปหน่อย ไม่ระมัดระวังตัว คิดแต่เรื่องจะรักษาคนอื่น ไม่คิดจะรักษาตัวเอง จึงเสียท่า แล้วต่อมาท่านก็สิ้นลมหายใจจากโลกนี้ไป ก็เป็นเครื่องแสดงอยู่ในตัวว่า แม้หมอก็ก้อาจจะเพลอได้

คนไทยจึงพูดเป็นคำพังเพยว่า “**หมองูตายเพราะงู**”

คือว่าคลุกคลีกับงูมากเกินไป จนถูกงูกัดตายเพราะความประมาท แคล้วคล่องว่องไวในการจับงู แต่พอเพลองูมันก็งัดเข้าให้ แล้วก็ตายกับงูนั้นแหละ คนอยู่กับอะไรมันก็ตายกับเรื่องนั้น อันนี้เป็นเรื่องที่น่าคิด ว่าเป็นเรื่องที่จะเกิดจะมีแก่คนเราทั่วๆ ไปได้ จึงควรจะไม่ประมาทในเรื่องอะไรๆ

ต้องคิดไว้ถ้าว่ามันเป็นขึ้นแล้ว เราก็ต้องคิดอีกแง่หนึ่งว่า “**ธรรมดา**”

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒

ใช้ศัพท์ว่า“มันเป็นเช่นนั้นเอง”ไว้ “ตถาตา-มันเป็นเช่นนั้นเอง”
เป็นเครื่องปลอบโยนจิตใจ เป็นเครื่องคิดพิจารณา
เพื่อไม่ให้ต้องเป็นทุกข์มากเกินไป
หรือว่าเศร้าโศกด้วยปัญหานั้นๆ มากเกินไป
เพราะว่าความเศร้าโศกความเสียใจในเรื่องอะไรที่เกิดแล้วเป็นแล้ว
นี่มันตัดทอนความสุขในชีวิตประจำวัน
ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มพูนขึ้นในชีวิตของเราอย่างมากมาย
เราจึงไม่ควรจะโหมนั้นเสียใจในปัญหาเหล่านั้นมากเกินไป
แต่ควรคิดให้ได้ว่ามันเป็นเช่นนั้น เรื่องทั้งหลายมันก็เป็นเช่นนั้น
ของใดที่เกิดแล้วเป็นแล้วก็ยอมมันเสีย ยอมให้เป็นไปตามเรื่องของมัน
ไหนๆ มันก็เป็นแล้วก็ยอมมันเสีย

แต่ถ้าเราไม่ยอม เราก็มานั่งเป็นทุกข์ นั่งกลุ้มใจด้วยเรื่องอย่างนั้น
นึกที่ไรแล้วมันเจ็บใจ นึกที่ไรแล้วมันเสียใจในหัวใจ
อย่างนี้เขาเรียกว่ามันทิ่มแทง
เหมือนที่เราสวดมนต์ว่า“ถูกความทุกข์หยั่งเอาแล้ว”
หมายความว่ามันหยั่งลงไปหัวใจของเรา มันแทงเข้าไปในใจของเรา
เราก็ปวดเสียวอยู่ตลอดเวลา

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

พอนึกทีไรแล้วมันปวดแสบปวดร้อน มีความก্লุ้มใจด้วยปัญหานั้น อันนี้มันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา นอกจากช่วยให้เราทุกข์เท่านั้นเอง ช่วยให้เราคลุ้มใจเท่านั้นเอง

การอยู่ด้วยความทุกข์มันไม่ดี อยู่ด้วยอารมณ์ก্লุ้มมันก็ไม่ดี เราเป็นพุทธบริษัทต้องอยู่ด้วยความเบิกบานแจ่มใส

ตามหลักการของพุทธะ

เพราะ พุทธะ นี้แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้มีความเบิกบานแจ่มใส

เป็น“ผู้รู้” หมายความว่ารู้จักสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่มันเป็นอยู่จริง ๆ

สิ่งทั้งหลายที่มันเกิดขึ้น เป็นอยู่อย่างไร เรารู้เราเข้าใจ

รู้ถึงความไม่เที่ยงของสิ่งทั้งหลาย รู้ถึงความทุกข์ของสิ่งทั้งหลาย

รู้ถึงสิ่งทั้งหลายนั้นมันไม่มีเนื้อแท้ มันเป็นของผสมปรุงแต่ง

เกิดขึ้นเพราะอาศัยปัจจัยเครื่องปรุงแต่ง

ถ้าปัจจัยเครื่องปรุงแต่งยังสมบูรณ์ สิ่งนั้นก็เป็นไปได้

ถ้าปัจจัยเครื่องปรุงแต่งขาด สิ่งนั้นก็มีความดับเป็นธรรมดา

เรารู้ว่า เมื่อมีการเกิดแล้วก็ต้องมีการดับ

มีการเป็น มันก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป เหมือนกันทั้งหมด

ให้รู้ไว้แบบนี้ เรียกว่าอยู่อย่างผู้รู้ ไม่ใช่อยู่อย่างผู้ไม่รู้

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ผู้ไม่รู้ คือไม่เข้าใจหลักความจริงของสิ่งทั้งหลาย
เมื่อเราไม่เข้าใจความจริง เวลาสิ่งนั้นเกิดขึ้น เราก็คือเป็นทุกข์
เปลี่ยนแปลงไปเราก็คือเป็นทุกข์ มีความไม่สบายอกไม่สบายใจ
เพราะไม่รู้ว่ามันเป็นเรื่องเช่นนั้น มันจะต้องเป็นอย่างนั้น
ธรรมชาติมันเป็นเป็นอย่างนั้น

เช่น เรื่องความพลัดพรากจากของรักของชอบใจ
เรามีวิหิต มีสิ่งของอะไร เราก็คือพออกพอใจในสิ่งนั้น
เวลาสิ่งนั้นสูญไปหายไป เราก็คือมีความทุกข์ ไม่สบายใจ
มองไปที่ๆ มันเคยมี มันก็ไม่มี

ความจริงนะ ความไม่มี..มันของเดิม ความมี..มันมาทีหลัง
เราไม่ได้นึกว่าความไม่มีนะของเดิม แต่ไปนึกถึงความมีอยู่ตลอดเวลา
สมมติว่าในบ้านเรา เมื่อก่อนมันไม่มีอะไร

แล้วเราก็ไปซื้อหามาใส่ให้มันรกรบ้าน เอาโต๊ะตัวนั้นมาวางตรงนั้น
ไอ้นั้นมาวางตรงนี้ วางให้เต็มไปหมดเลย

แล้วก็มีของอะไรเป็นเครื่องประดับประดับตามสมัยนิยม

ชาวบ้านเขานิยมอะไร ก็เอามาประดับประดับไว้

อวดความมีนะไม่ใช่เรื่องอะไร เรียกว่าอวดมั่งอวดมี

เอามาอวดไว้ในบ้าน ในห้องรับแขกบ้าง ตรงนั้นบ้างตรงนี้บ้าง

อยู่อย่างไม่รู้ ผู้กิน ผู้เบิกบานแจ่มใส

เครื่องใช้ไม้สอยประเภทต่างๆ เราก็เอามาวางไว้
ตื่นเช้าก็มอง..เออ **ยังอยู่** มองไ้ นั่นก็ยังอยู่ มองไ้ นี้ก็ยังอยู่ สบายใจ
ดูแล้วมันสบายใจ แต่ไม่ได้คิดว่าวันหนึ่งมันอาจจะเคลื่อนที่ไปที่ก็ได้
เพราะมีคนประเภทหนึ่งที่มีฤทธิ์มีเดชมาเคลื่อนที่ได้
กลางค้ำกลางคืนเราเผลอๆ มันก็มาเคลื่อนเอาไปเสีย
อาจจะถึงวันนั้นวันหนึ่งก็ได้
แต่ที่เราไม่ได้คิดไว้ล่วงหน้าว่ามันจะเป็นอย่างนั้น
พอมันเป็นขึ้นจริงๆ ตื่นเช้าขึ้นใจหาย ใจหายใจเกือบไม่ออก
นี่เขาเรียกว่า เพราะไม่ได้เตรียมตัวไว้ก่อน
พอเห็นแล้ว มือตบอก โห้ย..ตายแล้ว หายไปหมดแล้ว
อย่างนี้ก็เพราะเราไม่ได้คิดไว้ก่อน เรียกว่า“ไม่รู้”
ไม่รู้ว่ามันจะจากไป
ความจริงเขียนไว้ที่ของบ้างก็ได้
ปิดกระดาษแผ่นเล็กๆ ติดไว้ “วันนี้เจ้าอยู่กับฉัน...พรุ่งนี้ไม่แน่”
เขียนติดไว้ที่แจกันสวยๆ ที่ตู้ ที่วิทยุ ที่โทรทัศน์ อะไรต่ออะไร
เขียนตัวพออ่านได้ มองเห็นแต่ไกล “วันนี้อยู่กับฉัน พรุ่งนี้ไม่แน่”
ทีนี้ถ้ามันเกิดหายไป ใครมายกไป
เราก็พูดว่า“เหมือนที่นึกไว้ไม่ผิด”

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

หรือพูดออกมาว่า “กูว่าแล้ว ว่ามันจะต้องหาย แล้วก็หายจริงๆ”
เราคิดอย่างนี้แล้วก็สบายใจ เรียกว่ายิ้มออกทันที
ยิ้มออกนะเพราะอะไร เพราะเรา“รู้”
เราเตรียมตัวไว้ต้อนรับสถานการณ์ว่ามันจะต้องหายสักวันหนึ่ง
เรานึกไว้อย่างนั้น ถ้านึกไว้อย่างนั้นแล้วก็สบายใจ
แต่ถ้าเรานึกว่ามันจะหาย แล้วเราไม่ยอมให้มันหายไว
เราก็ต้องป้องกันอีกนะ ทำบ้านให้มันแข็งแรงหน่อย
ใส่อะไรต่ออะไร ประตูหน้าต่างติดเหล็กให้มันแข็งแรงหน่อย
มันก็จะไม่หายไม่สูญไปไหน

ในครั้งพุทธกาลก็มีเศรษฐีคนหนึ่ง ใจดีพอใช้
คือแกสร้างวิหารถวายพระพุทธเจ้าสำหรับเป็นที่พัก พระไปมาก็ได้พัก
ก็มีคนๆ หนึ่งมันโกรธท่านเศรษฐี ไม่รู้ว่าโกรธเรื่องอะไร
โกรธแล้วมันก็มาเผาวิหารเสียเลย เผาเป็นขี้เถ้า
คนก็ไปบอกเศรษฐี ไฟกำลังลุกโผลงอยู่ มาบอกเศรษฐีให้รู้
เศรษฐีก็ไป ยืนดูไฟไหม้ จะไปหาอะไรมาดับ
สมัยก่อนมันไม่มีรถดับเพลิง ก็ไปตักน้ำมาดับมันก็ไม่ทัน
ท่านเศรษฐีบอกไม่ต้องดับ มันไหม้แล้วก็แล้วไป

อย่าเห็นแก่กิน

เห็นแก่กิน สร้างมลทิน ให้ชีวิต
เห็นแก่กิน สร้างพิษ สร้างเงื่อนไข
เห็นแก่กิน เน่าสนิท ทางจิตใจ
เห็นแก่กิน นำภัย ใส่ร่างกาย

เหล่าปวงปราชญ์ ผู้ฉลาด บริโภค
ไม่หลงโลก หลงเหยื่อล่อ ก่อเสียหาย
เพราะรู้เท่า รู้ทัน อันตราย
กินอาหาร พอกันตาย ไม่พ่ายมาร

อันอาหาร หวานคาว แท้คือธาตุ
คนฉลาด กินธาตุ กินอาหาร
คนไร้รู้ กินเหยื่อ เพราะเชื่อมาร
จึงห่างไกล พระนิพพาน เพราะการกิน

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบุญานันทะ

โดย ทยาสุ

รู้จักพอเพียง

รู้จักพอเพียง คือตะเกียง แสงเจิดจ้า
นำชีวิต สู่มรรคา อันสดใส
ไม่ถูกโลก ตัณหา ชักพาไป
รู้จักพอเพียง เมื่อไร ห่างไกลมาร

คำว่า“พอ” เป็นห้ามล้อ หยุดแรงโลก
เบรคละโมบ หยุดตัณหา อย่างกล้าหาญ
รู้จักพอเพียง เลี่ยงระทม ล้มแหลกลาญ
รู้จักพอเพียง ป้อมปราการ ปัญญาชน

คำว่า“พอ” คำนี้ มีค่านัก
เพราะเป็นมรรค เป็นประตู นำสู่ผล
จิตรู้จักพอ นิพพานพร่าง กลางกมล
โมหะหล่น หากจิตรู้จัก อยู่กับ“พอ”

ศิลปะ“วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบุญญานันทะ

โดย ทยาสุ

อโยอย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแฉวมใส่

พอใหม่เรียบร้อยแล้วก็สร้างใหม่อีกที สร้างเรียบร้อยแล้วก็มีการฉลอง
นิมนต์พระมาฉันในวิหาร เจ้าคนที่เผายังเจ็บใจอยู่ ยังเจ็บใจไม่หาย
มันก็มาแอบอยู่ข้างหลัง หลังม่าน

ถ้าเศรษฐีเดินเข้าไปตรวจที่หลังม่านมันจะฆ่าเสียเลย

แต่เศรษฐีก็มีบุญ แก่ไม่เดินไปหลังม่าน อยู่ข้างหน้าม่านตลอดเวลา

ทำกิจเกี่ยวกับถวายทานถวายอาหารเสร็จแล้ว พระก็จะอนุโมทนา

ท่านก็ตั้งใจแผ่ส่วนบุญ.....ขอแผ่ส่วนบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำมาทั้งหมดนี้

ให้แก่คนที่ช่วยเผาวิหารของข้าพเจ้า นี่ให้ก่อน

พระท่านก็ถามว่า เอ๊ะ..ท่านไม่โกรธไม่เคืองหรือ

เขามาเผาวิหารของท่านให้เสียหายขนาดนี้

เศรษฐีบอกว่า ไม่ได้โกรธเคืองอะไร กลับดีใจว่าจะได้สร้างใหม่

ให้ดีขึ้นไปกว่าเก่า เพราะฉะนั้นไอ้คนที่เผาที่เท่ากับช่วยให้ข้าพเจ้า

ได้บุญได้กุศล จึงแผ่ส่วนบุญไปให้

แล้วอีกประการหนึ่ง คนที่มาเผาที่ ก็เป็นเครื่องทดสอบกำลังใจของข้าพเจ้า

ว่าข้าพเจ้ามีกำลังใจในทางธรรมะเพียงพอหรือไม่

ก็รู้สึกว่ามีเพียงพอ เพราะขณะที่ไฟไหม้วิหารอยู่ที่นี่ ไม่ได้เสียใจ

ดูเปลวไฟด้วยความสบายใจ ก็แสดงว่าคนนั้นมาสอบไล่ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าสอบไล่ได้ในเรื่องจิตใจ ขอบใจเขา

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ทำบุญเสร็จแล้วต้องแผ่ให้ก่อนใครๆ แล้วจึงแผ่ส่วนบุญให้คนอื่นๆ ต่อไป
ไอ้คนนั้นมันนั่งฟังอยู่หลังม่าน ฟังแล้วมันเกิดความสำนึกขึ้นในใจว่า
เอ..กูนี่มันแย่มาก ที่ไปโกรธเศรษฐีผู้ไม่โกรธตอบ

ทำร้ายคนที่ไม่ทำร้ายตอบ

แล้วไปทำลายสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา
บาปมันล้นแล้วในจิตใจของเรา เราจะต้องเลิกบาปกันเสียที่
ก็เลยออกมาจากหลังม่าน

ไม่ได้เอามิดที่เตรียมจะแทงเศรษฐีออกมาด้วยหอก

เข้ามาถึงก็กราบแทบเท้าเศรษฐี

เศรษฐีถามว่า ท่านเป็นใคร ทำไมจึงมากกราบข้าพเจ้า

นายคนนั้นบอกว่า ข้าพเจ้านี้แหละคือคนที่เผาวิหารของท่าน
แล้วข้าพเจ้ามาแอบอยู่หลังม่านวันนี้

ถ้าท่านเข้าไปหลังม่าน ข้าพเจ้าจะแทงท่านให้ตายด้วยมิดซึ่งเตรียมไว้แล้ว
เศรษฐีบอกว่าไปเอามิดมาให้ดูหน่อย นายนั้นก็ไปเอามิดมาวางเฉพะหน้า
มันก็น่ากลัวอยู่เหมือนกันคมแปล็บเลย ถ้าแทงเข้าไปก็เป็นตาย
อ้าว..แล้วทำไมถึงไม่ฆ่าล่ะ

มิดก็อยู่ ตัวท่านก็อยู่ ข้าพเจ้าก็นั่งอยู่ ไม่มีอาวุธป้องกันตัวเลย

นายคนนั้นก็บอกว่า เมื่อก่อนอยากจะฆ่า แต่เดี๋ยวนี้ไม่อยากจะฆ่าแล้ว

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ทำไมถึงได้เลิกอยากฆ่าเสียล่ะ

นายคนนั้นก็บอกว่า เพราะว่าท่านนี้ไม่ได้เจ็บแค้นในตัวข้าพเจ้า

ข้าพเจ้านี้เจ็บแค้นในตัวท่านมานานแล้ว

เล่าเรื่องเก่าให้ฟังว่า โกรธมาตั้งหลายปี

ก็คิดว่าเมื่อทำตัวไม่ได้ก็ทำวัตถุของท่านเศรษฐี ทำลายของของท่าน

ทำลายของท่านแล้วท่านยังสร้างใหม่ได้ แล้วก็ยังไม่โกรธข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าจะโกรธท่านได้อย่างไร จะทำร้ายท่านได้อย่างไร

เมื่อท่านมีคุณธรรมความดีถึงขนาดนี้ ข้าพเจ้าจะทำร้ายท่านไม่ได้

เศรษฐีก็ยกโทษให้ ไม่ถือโทษโกรธตอบอะไร

แล้วถามว่า แล้วท่านคิดอะไรต่อไป

เขาก็บอกว่า ต่อไปนี้ข้าพเจ้าจะไม่เป็นคนชั่วต่อไป

อยากจะเข้ามาบวชในพุทธศาสนา

จะได้เป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้าที่ดั่งใจต่อไป

แล้วก็ได้เปลี่ยนชีวิตเข้าหาคุณงามความดีต่อไป

อันนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ท่านเศรษฐีท่านรู้

อยู่อย่าง“ผู้รู้” รู้ตามแบบพุทธะ จึงไม่วิตกกังวลในเรื่องอะไรต่างๆ

อกุศล คือบาป มันไม่แทรกเข้ามาในใจ

ถ้าเราไม่รู้ บาปมันแทรกได้ มันแทรกแล้ว มันมาทำร้ายเรา

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

คนที่ทะเลาะเบาะแว้งกัน โกรธกัน จะกินเลือดกินเนื้อกัน
นี่เพราะว่าไม่รู้ว่ในขณะนั้นเรากำลังคิดอะไร เรากำลังทำอะไร
อะไรมันอยู่ในใจของเรา เราไม่รู้

โดยเฉพาะคนหนุ่มๆ ที่ไม่ได้เข้าวัด ไม่ได้ฟังธรรม

คือไม่ได้มีอะไรเป็นเครื่องห้ามล่อจิตใจ เขาอาจจะคิดไปในทางที่ผิดก็ได้
ไม่มีอะไรเป็นเครื่องห้ามล่อจิตใจ ก็อาจจะหุนหันพลันแล่น ใจร้อนใจเร็ว
ใครมาทำอะไรให้แก่ตนสักนิดสักหน่อยก็โกรธเป็นฟืนเป็นไฟขึ้นมา
เช่น เพื่อนพูดถ้อยคำที่ไม่หวานหู พอฟังแล้ว..มันเหยียดหยามกูนี
ตัวกู้มันมาก มันเหยียดหยามกู จึงพูดคำเช่นนี้ แล้วก็โกรธขึ้นมา
พอโกรธขึ้นมา ก็กระโดดชกปากมันเลย หรือกระโดดเตะมันเลย
อย่างนี้เขาเรียกว่า“ไม่รู้” ไม่รู้ว่าคำพูดของคนนั้นมาจากอะไร

ถ้ารู้ว่าคำพูดอย่างนี้มันมาจากฐานทางจิตใจที่เป็นบาป เป็นอกุศล
เป็นคำพูดชั่ว ของชั่วมันติดมาจากใจชั่ว เมื่อใจชั่วจึงพูดความชั่ว
แสดงออกมาในรูปชั่วต่างๆ ถ้าเราไปโกรธคนนั้นมันก็ไม่เหมาะ
ถ้าเป็นผู้รู้ก็คิดได้อย่างนั้น ไม่ควรจะไปโกรธเขา
แต่ควรจะสงสารเขาที่เขาขาดคุณธรรม
ไม่มีเครื่องรักษาใจ ไม่มีพระเป็นหลักรักษาใจ

อโยอย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

แม้จะมีพระห้อยคออยู่ แต่เขาห้อยคออย่างคนโง่คนเขลา

ไม่ได้มีพระห้อยคออย่างผู้มีปัญญา

คนฉลาด คนมีปัญญาห้อยพระไว้เพื่อเป็นเครื่องสะกิดใจ

ไม่ให้กระทำผิดคิดในทางชั่วทางต่ำ พระนั้นเป็นเครื่องเตือนใจ

แต่นี้ห้อยพระไว้ด้วยความเขลา ไม่รู้เท่าถึงการณ์

เพราะว่าผู้ที่ให้พระก็เขลาเหมือนกัน คือให้พระแล้วก็บอกว่า

เอาไปไว้ป้องกันตัว เป็นของขลังไป เป็นเครื่องรางไป

คนที่รับไปก็หลงว่าพระช่วยป้องกันให้ ไม่ป้องกันตัวเอง ไม่ช่วยตัวเอง

ความจริงป้องกันตนเองนั้น มันต้องป้องกันตนเอง

ที่นี้ การป้องกันตนเองนั้นต้องประพฤติธรรม

มีความละอายบาป นี้ก็ป้องกันตัวเองได้ กลัวบาป นี้ก็ป้องกันตัวเองได้

มีสติรู้เท่ารู้ทันต่อสิ่งนั้น มีปัญญาเข้าไปกำกับอยู่

ก็เรียกว่ามีเกราะป้องกันตัว เกราะนั้นก็คือพระธรรม

พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้านี้เป็นเกราะป้องกันภัย

แต่เราต้องเอามาสวมไว้ที่ใจ เอาเกราะแขวนไว้มันป้องกันไม่ได้

เหมือนกับเกราะนักรบโบราณก็ต้องเอามาสวมเข้า

สวมแล้วก็ฟันไม่เข้า เพราะว่าติดเกราะ

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

แต่ว่าบางทีก็แทบจะอดกลืนเพราะกลัวมีลัมตกม้าตายเหมือนกัน
มันแทบตรงช่องที่เกราะต่อกัน เสือกเข้าไป หอกแทงเข้า
ตายได้เหมือนกัน ลอดเกราะเข้าไป

ที่นี่ เรามันต้องมีเกราะธรรม

พระธรรมนี้เป็นเกราะเพชรเจ็ดชั้นป้องกันภัย

การที่จะเป็นเกราะได้ก็เพราะเราเข้าใจว่าธรรมะจะช่วยคุ้มครองเรา
แต่เราจะต้องคุ้มครองธรรมะ

คุ้มครองธรรมะก็คือเอาธรรมะมาใส่ไว้ในใจ

มีอะไรมากระทบ ก็เอามาใช้ทันที

เช่น ถูกเขาด่า เราก็นึกได้ทันทีว่าคนที่ด่าเราเป็นคนเลว

จิตใจต่ำจึงได้พูดคำเช่นนั้นออกมา

ถ้าเราจะตอบโต้เขาด้วยความเลวก็ไม่ดี เราควรจะอดทนไว้ ใจเย็นไว้
ไม่ตีตอบไม่ด่าตอบคนนั้น

หรือว่าเราหนีไปเสียเพื่อไม่ให้เกิดเรื่องก็ได้

แต่ว่าคนเราไม่ได้คิดอย่างนั้น

คิดว่ามันเสียเหลี่ยมนักเลง การหนีนี้เป็น การเสียเหลี่ยม

เขาจะดูหมิ่นว่าเป็นลูกตัวเมีย เป็นคนตัวเมีย คนไม่สู้ อะไรอย่างนั้น

เลิกคบเพื่อนชั่ว

คบเพื่อนชั่ว มั่วหมก ตกทางต่ำ
ก่อเวรกรรม เกลือกกแล้ว ออกุศล
เพราะเพื่อนชั่ว หัวใจ เขามีตม
ชักชวนเรา สู่ถนน สายคนทราม

คบคนดี ชีวี ย่อมสว่าง
คนดีชอบ ชีทาง ที่ร้างหนาม
ได้เพื่อนดี ราศี ย่อมงดงาม
เลิกคบชะ เพื่อนทราม อย่าสนใจ

ศิลปะ "วรรณรูป"

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบัญญาหนักะ

โดย ทยาสุ

เล็กเมาอำนาจ

อำนาจนั้น มันมี เล่นหนัก
ใครๆ ก็ หลงรัก ร้องเรียกหา
รำลือกัน มันหอม-หวาน เหลือคนมา
ทั้งมนุษย์ และเทวา ไชว่คว่าครอง

อำนาจนี้ มีให้มอง ทั้งสองด้าน
อยู่ในมือ คนพาล โลกสยอง
อยู่ในมือ คนดี โลกเรืองรอง
ควรตรึกตรอง เรื่องอำนาจ พลาดแล้วพัง

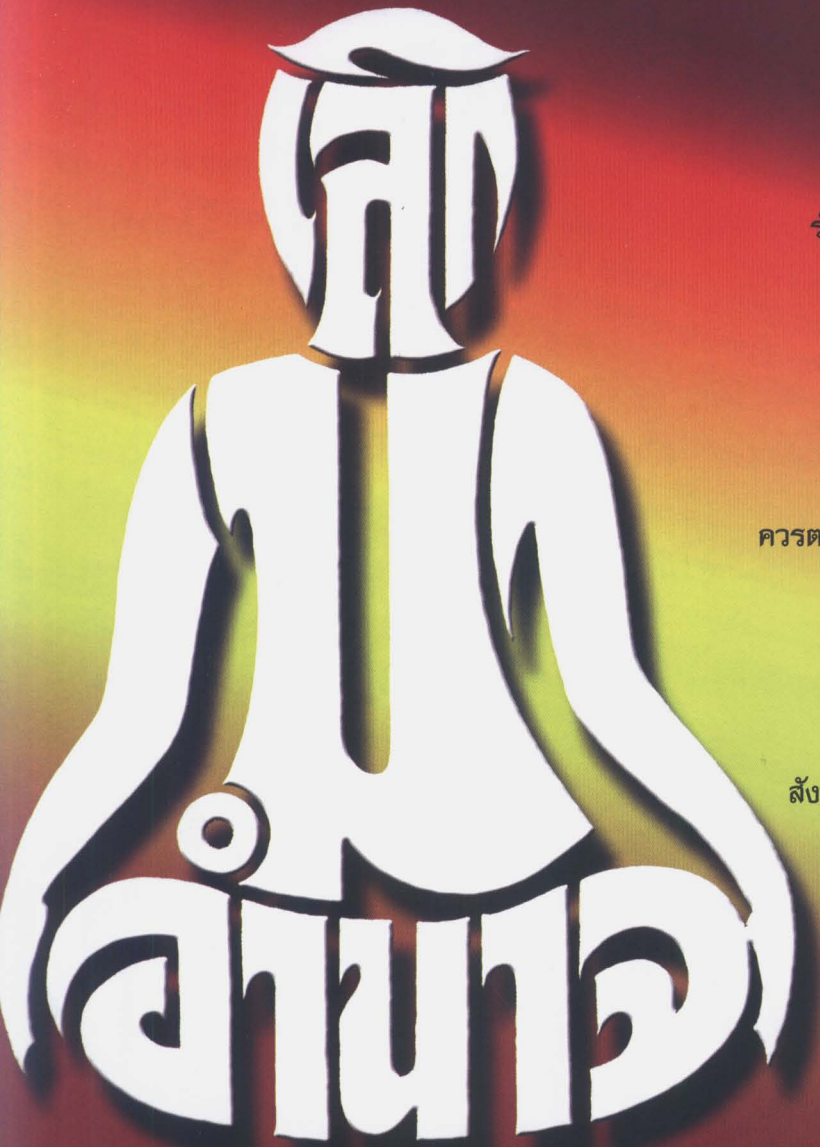
คนโง่เขลา เมาอำนาจ วางมาดใหญ่
ใช้อำนาจ ตามใจ ฮึกโอหัง
ฟ้า-ดินเดือน ไม่น้อม ไมยอมฟัง
สังคมพัง เพราะคนเขลา “เมาอำนาจ”

ศิลปะ “วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบัณฑิตานันท์

โดย ทยาสุ

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

เรารู้กับคนนี่มันยังไม่ดีอะไร สู้สู้กับกิเลสไม่ได้
เอาชนะคนนี่มันชนะไม่ถาวร แต่ถ้าเอาชนะกิเลสได้เป็นชัยชนะที่สูงกว่า
เรารู้หลักการอย่างนี้
เมื่อรู้หลักการอย่างนี้ ใครจะมาทำอะไรกับเราก็ทำไม่ได้
แทงทะลุเกราะเข้าไปไม่ได้ เพราะเรามั่นคงอยู่ในสิ่งนั้น
เราหัดมาอย่างนั้น

คนหนุ่มสาวนี้ถ้าได้ฝึกทั้งสองแบบ เรียกว่าฝึกการสู้รบยุทธวิธี
เราฝึกในทางยุทธวิธีฝ่ายกาย ฝ่ายจิตเราก็ตองฝึกไว้ด้วย
การฝึกฝ่ายจิตก็คือหัดเอาชนะความคิดต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นในใจของเรา
เราไม่ยอมให้ความชั่วครอบงำจิตใจ เราต้องเป็นไทไว้
ไม่เป็นทาสของอารมณ์และสิ่งแวดล้อม
เพราะถ้าเราเป็นไทนี้เราชนะ แต่ถ้าเราเป็นทาส เราแพ้
ถ้าใครมาด่าเรา เราไปด่าตอบ เราแพ้
ใครทำดีทำต่อย เราก็ลงไปดีไปต่อย เราแพ้ เราไม่ชนะ
แต่ถ้าเขามาทำอย่างนั้น เราเฉย ไม่ไปโต้ตอบด้วยความเป็นพาล
เราไม่เพิ่มคนพาล ไม่เพิ่มปริมาณความชั่วให้เกิดขึ้นในสังคม
เป็นความชนะที่ประเสริฐ เป็นความชนะที่ควรสร้างขึ้นในจิตใจของเรา

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

แต่ว่าค่านิยมมันผิด คือนิยมการตีต่อย การเอาชนะกันด้วยกำลัง
 มีชีวิตวัยของมนุษย์ แต่เป็นนิสัยของสัตว์เดรัจฉาน
 สัตว์เดรัจฉานมันใช้กำลังทำเดียว มันไม่มีปัญญา
 ไม่มีความคิดอ่านในการที่จะทำอะไรให้มันดีขึ้น
 มีกำลังเท่าใดก็พุ่งเข้าใส่กัน
 ควายเป็นก็เข้าไปขวิดกัน วัวเจอกันก็ไปชนกัน
 สุนัขเจอกันก็ไปกัดกัน นี่เดรัจฉานมันเป็นอย่างนั้น

“เดรัจฉาน”นะ คือความโง่

ถ้าเราทำอะไรแบบโง่ๆ เราก็เป็นสัตว์เดรัจฉานไป
 แต่ถ้าเราทำอะไรอย่างคนฉลาด เราก็เป็นมนุษย์ เป็นผู้มีปัญญา
 ต้องหัดทำตนให้เป็นคนฉลาด หัดทำตนให้เป็นคนมีปัญญาไว้
 อย่านิยมในทางโง่ทางเขลา อย่านิยมในการใช้กำลังกัน
 เพราะการใช้กำลังนั้นไม่ใช่ชีวิตวัยของมนุษย์ แต่เป็นนิสัยสัตว์ป่า
 เราเจริญกว่าสัตว์ป่า เราเป็นมนุษย์
 มนุษย์ แปลว่า ผู้มีใจสูง ผู้ประเสริฐ
 มีฐานะ มีความเป็นอยู่ มีความเจริญทางร่างกายทางจิตใจ
 ดีกว่าสัตว์เดรัจฉาน

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

เพราะฉะนั้นเราจะไม่ลดระดับจิตใจของเรา
ไปสู่ความตกต่ำเป็นสัตว์เดรัจฉานเป็นอันขาด
อันนี้จะช่วยให้เราเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ในชีวิตดีกว่า
คนหนุ่มสาวต้องคิดอย่างนั้น อย่าเอาชนะกันด้วยความชั่ว
เช่น ไปเล่นกีฬาที่ มักปรากฏบ่อยๆ คือไม่เล่นกีฬาอย่างมนุษย์
แต่ไปเล่นกีฬาอย่างสัตว์เดรัจฉาน ใช้ศอก ใช้เข่า
ใช้ทุกอย่างเท่าที่จะใช้ได้ เพื่อเอาเปรียบคู่แข่ง
อย่างนี้เรียกว่าไม่ได้เล่นกีฬาเพื่อเพาะจิตใจ
กีฬาไม่เป็นยาวิเศษ แก้กองกิเลส ทำคนให้เป็นคน
แต่กีฬากลายเป็นเครื่องมือของการฝึกหัดเป็นสัตว์เดรัจฉานในสนามกีฬา
ซึ่งปรากฏบ่อยๆ อันนี้เพราะว่าการอบรมจิตใจน้อย
เราสอนแต่เรื่องเล่นทางกาย แต่ไม่สอนการฝึกจิตใจ
นักกีฬาจึงไม่เป็นนักกีฬาที่สมบูรณ์ เป็นนักกีฬาที่เอาเปรียบคนอื่น
การเอาเปรียบคนอื่นนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งนิสัยชั่วในใจของเรา
คนดูเขารู้เขาเห็นว่าใครเล่นดีเล่นเรียบร้อย เล่นอย่างสุภาพบุรุษ
ใครเล่นอย่างอันธพาล เสียชื่อเสียง เสียชื่อครูบาอาจารย์
และตัวผู้เล่นเองก็ไม่อยู่ในความนิยมของประชาชน

จงเลิกทะเลาะกัน

ทะเลาะกัน นั้นเข้าข่าย อบายมุข
เป็นปากทาง สู้ทุกข์ ไปสู่สันต์
เดรัจฉาน นิยมการ ทะเลาะกัน
เพราะสัตว์มัน สติไป ไร้ปัญญา
มนุษย์นั้น ใจสูง กว่าสัตว์
จึงไม่ควร ขบกัด ดั่งสิงห์สา
มนุษย์แท้ เปี่ยมแปร์ ด้วยเมตตา
มองเห็นว่า ทะเลาะกัน นั้นสุดทรมาน
ณ วันนี้ มีปัญหา มารอบทิศ
เงาวิกฤต ทอดทับ ถิ่นสยาม
เสียงทะเลาะ ดังโพล่ง ทุกโมงยาม
เปลวเพลิงทุกข์ ลุกลาม ทุกคืนวัน
ชาติต้องการ ความรัก สามัคคี
ชาติต้องการ โมตรี สมานฉันท์
เลิกเถาะนะ เลิกเสียมเขาะ ทะเลาะกัน
มาผูกมิตร สัมพันธ์ สร้างสรรค์ไทย

ศิลปะ "วรรณรูป"

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบัญญานันทะ

โดย ทยาสุ

รู้รักสามัคคี

หมู่ชนใด ไร้รู้ ล้าหลังนัก
หมู่ชนใด ไร้รัก สุขมักหนี
หมู่ชนใด ไร้ซึ่ง สามัคคี
หมู่ชนนั้น ไม่มี ชื่นชีวัน

หมู่ชนใด รู้รัก สามัคคี
บ้านเมืองเขา ย่อมมี ความสุขสันต์
มีรอยยิ้ม ปริ้มสดชื่น ทุกคืนวัน
เป็นสวรรค์ บนดิน สิ้นวันวาย

ศิลปะ“วรรณรูป”
สร้างรูป-สรรคำ
จากคำสอนของหลวงพ่อบัณฑิตานันทะ
โดย ทยาสุ

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่พ่อแม่ เราก็ไม่ไป
ชวนให้เราเป็นคนโกลาหลเลื่องงานเป็นคนเกียจคร้าน เราก็ไม่ไป
ถ้าเราไม่ไปอย่างนี้ แข็งใจอย่างนี้ เรียกว่าเราอยู่อย่างผู้ชนะ
เป็นสิ่งที่ถูกต้องตามระเบียบในทางพระศาสนา
แต่ถ้าเราไปชนะในทางอื่นก็เรียกว่าผิดทาง
การชนะที่ผิดทางนั้นคือการลดระดับจิตใจเราให้ตกต่ำ
แต่การชนะโดยถูกต้องนั้น คือการยกระดับจิตใจเราให้สูงขึ้น
คนหนุ่มคนฉกรรจ์ต้องมีหลักประจำใจไว้ว่า
เราจะอยู่เพื่อความเจริญ เราจะอยู่เพื่อความสูงส่งของจิตใจ
เราจะไม่ลดสภาพจิตใจลงไปสู่ภาวะที่ตกต่ำเป็นอันขาด
ถ้านึกไว้อย่างนี้ทุกวันทุกเวลาแล้ว ไม่เสียผู้เสียคน ชีวิตจะไม่ตกต่ำ
แต่จะมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งๆ ขึ้นไปในการศึกษาในการปฏิบัติ
คนดีย่อมได้รับผลดีเสมอ ตรงกันข้ามคนชั่วก็ย่อมได้รับผลชั่วเสมอ
ถ้าเราคิดเราพูดเราทำแต่เรื่องดีเราก็ดีขึ้น
แต่ถ้าเราคิดพูดทำเรื่องชั่วเราก็ตกต่ำลงไป
เหมือนเอาดินหม้อมาทาหน้า
แล้วจะเดินไปในหมู่ประชาชนที่สุภาพได้อย่างไร
เพราะหน้ามันดำไม่เหมือนใคร

อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแจ่มใส

คนเราณะมันอยากดีทั้งนั้นแหละ อยากเจริญ อยากจะก้าวหน้า แต่ไม่รู้ว่าจะก้าวไปอย่างไร ไม่รู้ว่าความดีอยู่ที่ไหน ควรทำอย่างไร ที่เขาทำนะเขานึกว่าเขาถูกทั้งนั้น นึกว่าดี

คนที่เป็ใจเป็นผู้ร้ายมันนึกว่ามันเก่ง มันดี มันเด่นในสังคม มันนึกไปอย่างนั้น คือค่านิยมมันผิด เพราะได้รับการอบรมอย่างนั้น หรือได้เห็นสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นไปในรูปร่างนั้น แล้วเขาก็พอใจในสิ่งนั้น มีจุดหมายอย่างนั้นในชีวิต

จนกลายเป็นเสียร้ายไปได้ ผลที่สุดก็ต้องไปอยู่บางขวางกัน นี่มันเข้าใจผิด พ่อแม่ไม่ได้บอกให้เขาเข้าใจถูก

พ่อแม่ก็ช่วยด้วยเหมือนกัน ส่งเสริมสนับสนุน คือไม่สอน ถ้าลูกทำผิดพ่อแม่ไม่สอนนี่คือสนับสนุน

แต่ถ้าเขาทำผิดแล้วเราเรียกมาสอนมาเตือนก็แสดงว่าเราไม่ชอบ แล้วบอกให้เขารู้ว่าสิ่งนั้นไม่ดี ทำแล้วจะเกิดปัญหาในอนาคตข้างหน้า คอยบอกคอยเตือนกัน ก็ค่อยดีขึ้นโดยลำดับ นี่เป็นเรื่องที่น่าคิด

เราเป็นพุทธบริษัทนี้ ต้องอยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น

ผู้มีความเบิกบานแจ่มใสในทางจิตใจ

ด้วยการประกอบกิจที่เป็นคุณงามความดีไว้ตลอดเวลา

อยุ่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแฉวมใส

อย่ากระทำอะไรที่เป็นสิ่งชั่วร้าย

อันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมโทรมแก่ชีวิตจิตใจเป็นอันขาด
ชีวิตเราก็จะปลอดภัย

คนที่ปลอดภัยมาแล้วก็นับว่าบุญ

แต่คนที่เริ่มมาสู่เวทีโลกนี้ ผู้ที่เดินก่อนต้องคอยดูคนข้างหลัง

คอยชี้คอยบอกคอยเตือนไว้ให้ได้เกิดความสำนึก รู้สึกผิดชอบชั่วดี
ได้เดินในทางที่ถูกที่ชอบต่อไป

การช่วยกันอย่างนี้แหละเป็นการช่วยที่ประเสริฐ

เพราะช่วยคนให้เป็นคนดี นี่เป็นการช่วยที่ประเสริฐที่สุด

อย่าเมินเฉยต่อกิจการอย่างนี้

ช่วยทางวัตถุ เป็นการช่วยภายนอก

แต่ช่วยยกระดับจิตใจนี้เป็นการช่วยภายใน เป็นการช่วยที่แท้จริง

ขอให้ญาติโยมได้เข้าใจอย่างนี้ด้วย

ดังแสดงมาก็พอสมควรแก่เวลา

ขอยติไว้แต่เพียงเท่านี้

อย่าเห็นแก่ตัว

สุริยัน ฉายแสง เพื่อแหล่งหล้า
ดวงจันทร์รา เอิ้อราตรี ด้วยสีสวย
มवलบุปผา พรหมธานีด้วยกลิ่นระรวย
ละห่านห้วย ช่วยมัจฉา ด้วยอารี

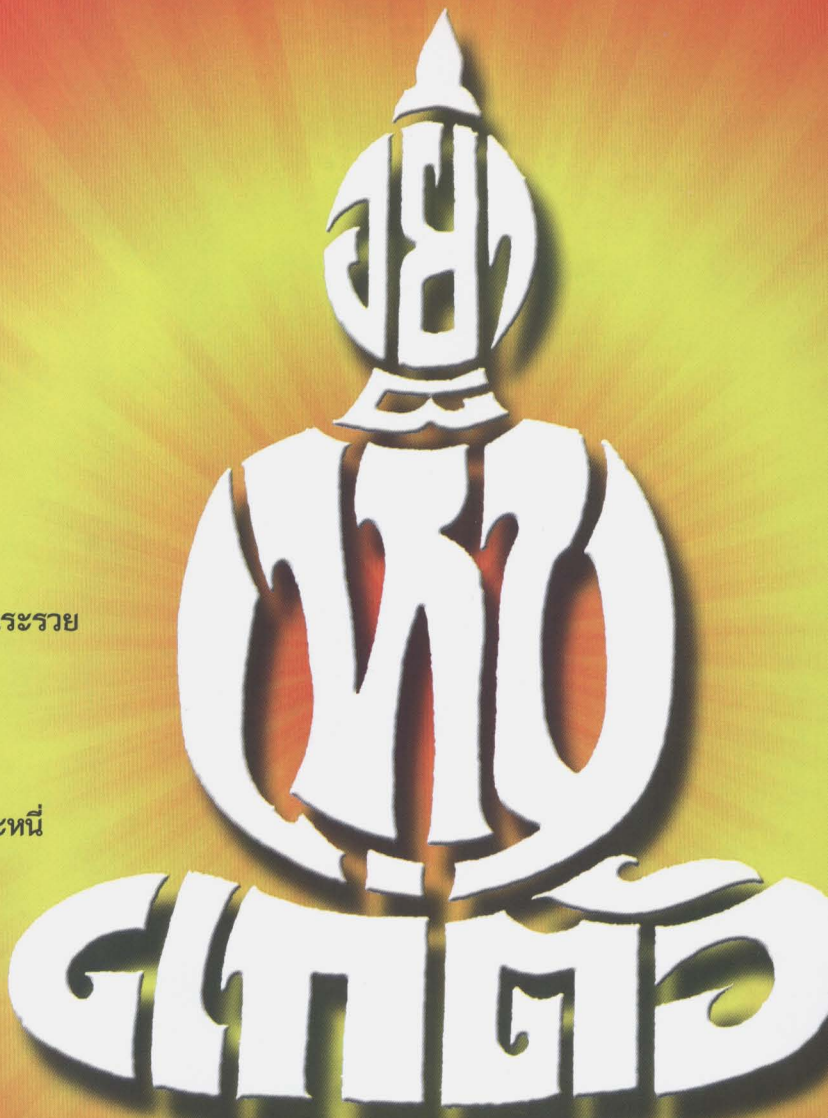
ธรรมชาติ อุปถัมภ์ ธรรมชาติ
เป็นสัมพันธ์ อันสะอาด ปราศตระหนี่
เป็นตัวอย่าง แบ่งปัน ไปรยปราณี
เป็นวิถี สอนว่า “อย่าเห็นแก่ตัว”

ศิลปะ “วรรณรูป”

สร้างรูป-สรรคำ

จากคำสอนของหลวงพ่อบุญญานันทะ

โดย ทยาสุ

พระพรหมมิ่งคลาจารย์
(ปัญญานันทภิกขุ)

จากระรมชาติ :

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔

สุริธรรมชาติ :

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

“คิดดูให้ดี..คิดดูให้ดี!

ร่างกายนี้

เปลี่ยยนแปลงไปสู

ความแตกดับ

ทุกนาที่

ถ้าไม่ใช้ให้เป็นประโยชน์

แล้วจะมีค่าที่ตรงไหน!”

พระพรหมมิ่งคลาจารย์

**พระธรรมโกศาจารย์
(พุทธทาสภิกขุ)**

**จากระรมชาติ :
๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙**

**สุริธรรมชาติ :
๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖**

“โลงศพของอาตมา ก็คือ
ความดีที่ทำได้ในโลก
ด้วยการเผยแผ่พระธรรม
ปาฐาสำหรับอาตมา ก็คือ
บรรดาประโยชน์ทั้งหลาย
ที่ทำได้ในโลก
เพื่อประโยชน์แก่
เพื่อนมนุษย์”